Piątek, 16 kwietnia 1937 - Nr. 88

(Pismo wychodzi w dniu datowania).

10 stron

DZIEŃ

10 GR.

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEŃ KOCIEWSKI GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — — — — — — — —

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, Plac Wolności 1. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Zamach stanu w Hiszpanii

ma położyć kres wojnie bratobójczej

Londyn 15. 4. (PAT). „Daily Telegraph“ zamieszcza dziś wiadomość o przygotowywanym jakoby w Hiszpanii **zamachu stanu dla przywrócenia pokoju wewnętrznego** przez usunięcie obu walczących rządów i stworzenie **neutralnej dyktatury wojskowej,** która przyniosła by uspokojenie w kraju. Dziennik wymienia osobę **gen. Miaja,** przewodniczącego Rady Obrony Madrytu, jako tego, który stanąć miałby na czele nowego ruchu i nowego rządu.

Zdaniem pisma, plan ten projektowany przez grupę neutralnych polityków hiszpańskich oraz niektóre wpływowe koła międzynarodowe, jest poważnie przygotowywany, a po obu walczących stronach czynione są sądowania opinii wśród czynników wojskowych. Wedle tego planu wyżsi dowódcy wojskowi obu stron mieli by odmówić dalszego prowadzenia wojny domowej i zmusić polityków do rozpoczęcia rokowań pokojowych. Głównymi elementami planu są:

1) Rezygnacja gen. Franco, 2) rezygnacja premiera Caballero, 3) utworzenie apolitycznego rządu, celem przywrócenia pokoju i 4) wycofanie wszystkich obcych oddziałów ochotników i doradców.

Londyn, 15. 4. (PAT). „Daily Herald“ zaś podaje, iż nowy rząd otrzymać miałby nazwę **„rządu koncentracji republikańskiej uspokojenia i odbudowy“.** Dziennik zaznacza, iż wielu z generałów powstańczych i większość wojsk gen. Franco bardzo chętnie powitałaby taką koncepcję, żołnierze zaś gen. Miaja pozostali by mu wierni, ponieważ prestiż jego jest bardzo wielki.

Wysepka powstańcza za frontem wojsk rządowych

Andujar, 15. 4. (PAT.) Korespondent Havasa donosi, że niemal od chwili wybuchu powstania kilkuset żołnierzy gwardii cywilnej i falangistów zajmuje **świątynię Matki Boskiej de la Cabeza** oraz okolicę Lugurnuevo w prowincji Jaen, w odległości 30 km. na północ od Andujar. W ten sposób wytworzyła się **„wysepka“** kilkukilometrowej powierzchni, zajęta przez powstańców, a leżąca za frontem wojsk rządowych. Świątynia stanowi **twierdzę nie do zdobycia,** lecz obrona Lugarnuevo jest niezmiernie trudna.

Madryt w ogniu dział

Madryt, 15. 4. (PAT.) Po raz czwarty od niedzieli artyleria powstańcza ostrzeliwała miasto. Pociski padały na promenadę Castellana i ulice okoliczne. Wśród ludności cywilnej padło wiele ofiar.

Niema zagród minowych?

Londyn 15. 4. (PAT). Rząd brytyjski otrzymał dziś za pośrednictwem swego konsula w Bilbao komunikat rządu baskijskiego. który stwierdza, że u wejścia do portu w Bilbao nie znajdują się żadne zagrody minowe i że baterie nadbrzeżne są w możności zapewnić ochronę statków handlowych na wodach terytorialnych.

Broń powietrzna czerwonej Hiszpanii

Rzym 15. 4. (PAT). „Giornale d'Italia“ zamieszcza szereg danych, dotyczących pomocy w ludziach i materiale wojennym udzielanej według dziennika, przez Francję i Związek Sowiecki rządowi w Walencji. Dziennik podaje m. in., że w czasie od 15 do 20 marca rb. rząd w Walencji otrzymał 150 samolotów sowieckich, które przybyły zdemontowane do Kartageny. oraz 50 aparatów francuskich, przybyłych drogą powietrzną. W tym samym czasie specjalna misja hiszpańska w Paryżu prowadziła pertraktacje o nabycie 124 samolotów francuskich typu „Potez“. 17 marca wysłano z Tuluzy 200 motorów lotniczych marki Bloch, oraz Caudron — Renault.

Hołd Trzeciej Rzeszy dla wodza armii cesarskiej

Ludendorff ostrzega przed potęgami ponadpaństwowymi

Berlin 15. 4. (PAT). Przypadająca dziś 55 rocznica służby wojskowej **gen. Ludendorffa** uczczona była z dużą ostentacją. Prasa niemiecka ogłosiła artykuły okolicznościowe o zasługach sędziwego wodza armii niemieckiej. Do Tutzing w Bawarii, gdzie przebywa gen. Ludendorff, udali się celem złożenia życzeń **minister wojny marsz. Blomberg, naczelni dowódcy armii lądowej i marynarki oraz reprezentant dowódcy lotnictwa prem. Goeringa.**

Gen Ludendorff w odpowiedzi na życzenia wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in.:

Czasy, w których żyjemy, podobne są pod wielu względami do czasów z przed wojny światowej. Gdyby wtedy dążenia moje do udoskonalenia siły zbrojnej i przeprowadzenia powszechnej obowiązkowej służby uwieńczone zostały pełnym powodzeniem, gdyby rząd pojmował wówczas wystarczająco dobrze nakazy chwili i gdyby naród zachował spoistość w obliczu kreciej roboty nierozpoznanych jeszcze potęg ponadpaństwowych, potęgi te nie zdołały by obrócić przeciwko Niemcom tylu państw, narodów i wojsk. Dzisiaj, dzięki przenikliwości i pracy wodza i kanclerza Rzeszy, Niemcy odzyskały zdolność obronną i świadomi są tego, iż jedynie zbrojny, zwarty naród niemiecki może być ostoją pokoju w Eur[illegible]e.

Ludendorff mówił następnie z uznaniem i wdzięcznością o pracy nowej armii niemieckiej i wezwał obecnych jej zwierzchników do baczności wobec knowań **potęg ponadpaństwowych.**

Rekord Argentyny w koronacyjnej defiladzie flot

Londyn, 15. 4. (PAT). Admiralicja komunikuje, że w wielkiej defiladzie flot, która odbędzie się w dniu 20 maja rb. koło Spithead z okazji uroczystości koronacyjnych, weźmie udział **17 państw obcych.** Każde państwo wysyła po jednym okręcie. Największym okrętem obcym będzie **pancernik argentyński „Moreno“,** liczący 27.940 ton wyporności. Stany Zjednoczone reprezentować będzie **pancernik „New York“** (27.000 ton), Francję okręt liniowy **„Dunkerque“** (26.500 ton), Niemcy pancernik **„Admiral Graf von Spee“,** Japonię — krążownik „Aschigara“.

Polska, jak wiadomo, na defiladzie koronacyjnej reprezentowana będzie przez O. R. P. **„Burzę“.**

Audiencje na Zamku

Warszawa 15. 4. (PAT). Pan Prezydent Rzplitej przyjął wczoraj popołudniu p. ministra sprawiedliwości Grabowskiego, dziś zaś sen. Z. Beczkowicza, a następnie prezydenta miasta stoł. Warszawy St. Starzyńskiego.

P. Premier w Bydgoszczy

P. Premier gen. Sławoj Składkowski w podróży inspekcyjnej po Województwie Poznańskim, przybył wczoraj późnym wieczorem do Bydgoszczy, gdzie odbył konferencję z prezydentem miasta Barciszewskim na tematy gospodarcze oraz zatrudnienia bezrobotnych przez samorząd.

Pan Premier z Bydgoszczy odjechał w nocy do Warszawy.

Przyjęcie na cześć W. Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku

Senat Wolnego Miasta wydał wczoraj w ratuszu staromiejskim w Gdańsku oficjalne przyjęcie na cześć Wysokiego Komisarza Ligi Narodów prof. Burckhardta, w którym wzięli m. in. udział ze strony polskiej komisarz generalny R. P. min. Chodacki oraz jego zastępca radca Perkowski, a ze strony gdańskiej kilku senatorów i wyższych urzędników senackich z prezydentem Senatu Greiserem na czele.

Kanclerz Austrii spo[illegible]a się z Mussolinim

WIEDEŃ, 15. 4. (PAT). **Urzędowo komunikują, że kanclerz Schuschnigg ma się spotkać z Mussolinim w Wenecji dnia 22 bm. Z tej okazji omawia cała prasa wiedeńska znaczenie tej wizyty.**

120.000 robotników zastrajkuje dzisiaj w Glasgowie

Londyn, 15. 4. (PAT) Istnieje obawa, że w piątek wybuchnie 24-godzinny strajk 120.000 robotników przemysłu metalurgicznego w Glasgowie. Strajk ten ma być protestem przeciwko odmowie przedsiębiorstw podjęcia rokowań z robotnikami, którzy w liczbie 12.500 porzucili przed 15 dniami pracę.

Rząd angielski nie poczuwa się do „tchórzostwa“

„Tak“ i „nie“ min. Edena

Londyn, 15. 4. (PAT). Podczas wczorajszej dyskusji w Izbie Gmin w sprawie wniosku opozycji o wyrażenie rządowi nieufności, zabrał głos **min. Eden,** który oświadczył m. in., iż od konsula brytyjskiego w Bilbao otrzymał depeszę, donoszącą, że **od kilkunastu dni bombardowanie miasta stało się zjawiskiem codziennym.** Linie komunikacyjne i mosty w miejscowościach dokoła Bilbao są zniszczone. Obowiązkiem rządu — oświadczył minister — było zakomunikować to [illegible] faktu żegludze brytyjskiej.

Na zapytanie, czy marynarka brytyjska udzieliła by ochrony statkom brytyjskim, nie liczącym się z tym ostrzeżeniem, a które byłyby zaatakowane poza trzymilowym pasem wód terytorialnych, min. Eden odpowiedział stanowczo **„Tak“.** Gdyby zostały zaatakowane na pełnym morzu, to będą miały prawo do ochrony. Nie możemy jednak zagwarantować statkom bezpieczeństwa na wodach terytorialnych dokoła Bilbao.

Oskarżenia o **tchórzostwo** skierowane przeciwko rządowi niezbyt przejmują ministra, który jest odpowiedzialny za życie milionów ludzi. Zdaniem moim — ciągnął minister — byłoby właśnie aktem tchórzostwa, gdyby dla zdobycia pewnego taniego sukcesu, albo czasowych oklasków podjęto nieusprawiedliwione ryzyko zadania ciosu pokojowi.

W głosowaniu nad wnioskiem opozycji o votum nieufności dla rządu, za wnioskiem wypowiedziało się 139 posłów, przeciwko 345.

To prostu

Głód puka do Rosji Sowieckiej

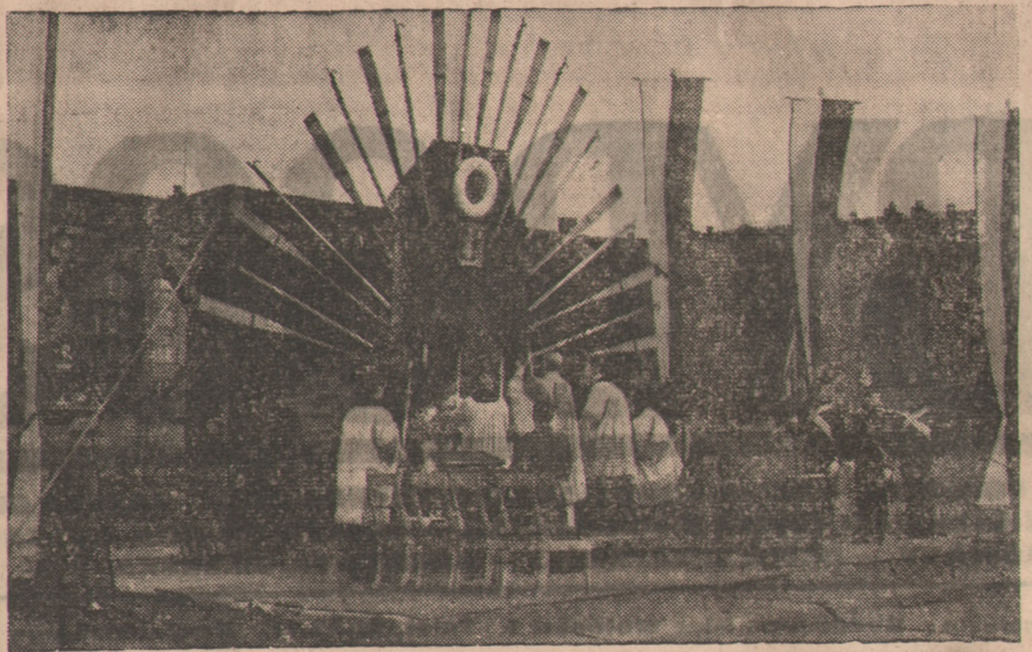
Katastrofalny stan tegorocznych zasiewów wiosennych w Sowietach — najniższy z notowanych dotychczas, wzbudza zarówno w rządowych, jak i wojskowych kołach sowieckich poważny niepokój. W związku z politycznym fermentem, który coraz głębszym nurtem wżera się w życie sowieckie — widmo głodu, zarysowujące się coraz wyraźniej, urasta na tle ogólnej sytuacji sowieckiej do groźnego memento, coraz poważniej niepokojącego władców Kremla. — Wyrazem tego zaniepokojenia była zwołana z inicjatywy czynników wojskowych narada, w której m. in. wzięli udział prezes Rady Komisarzy Ludowych Mołotow i szef głównej intendentury czerwonej armii. W naradach tych omawiano obszernie polityczne i gospodarcze skutki niewykonania planu zasiewów wiosennych.

W relacjach uczestników tej narady, zarysowało się w ponurych barwach widmo klęski głodowej, której rozmiary mogą przewyższyć klęskę z 1932 roku. Dla częściowego zapobieżenia klęsce głodu, postanowiono, po raz pierwszy w historii Sowietów, otworzyć magazyny wojskowe i rozdać ludności cywilnej część tak zwanych „nienaruszalnych“ rezerw zbożowych, — gromadzonych na wypadek wojny.

Decyzja ta, wyraźniej niż wszystkie doniesienia, mówi o rozmiarach klęski, przed którą stoją Sowiety.

Mimo to, Sowiety, nie bacząc na nędzę mas robotniczych, prowadzą wywrotową robotę w państwach ościennych, asygnując na ten cel milionowe kwoty. Kosztem więc głodu proletariatu sowieckiego, kosztem nędzy dzieci i kobiet, prowadzona jest dywersja wywrotowa po to tylko, ażeby nędzę i głód, jakie skutkiem rządów sowieckich zapanowały w Rosji, przeszczepić na teren innych państw.

Promocja podchorążych saperów

W Szkole Podchorążych Saperów odbyła się uroczysta promocja absolwentów szkoły. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych z gen. M. Dąbkowskim i gen. Kołłątaj-Śrzednickim na czele. — Zdjęcie przedstawia rzut oka na ołtarz polowy, przy którym J. E. Ks. biskup Gawlina odprawił nabożeństwo z okazji promocji absolwentów Szkoły.

Praktyki kolonialne dla studentów polskich

Warszawa 15. 4. (PAT). Wydział praktyk P. A. Z. Z. M. „Liga“ wprowadził w rb. inowację, zmierzającą do uzyskania dla studentów Polaków **praktyk kolonialnych.** Obecnie otrzymano z Włoch zapewnienie o przyznaniu Polsce 3 wakacyjnych praktyk kolonialnych **w Libii,** o charakterze technicznym. Poza tym P. A. Z. Z. M. „Liga“ uzyskał we Włoszech praktyki mechaniczne, inżynieryjne, okrętowe, handlowe i architektoniczne.

Dlaczego bandera sowiecka zniknęła z portu gdyńskiego?

W Gdyni rzuca się w oczy fakt, że już **od pięciu tygodni nie przybył do portu gdyńskiego ani jeden statek sowiecki.** I zdaje się, że w najbliższych tygodniach również żaden nie przybędzie.

Oczywiście może to być zbieg okoliczności, wywołany brakiem ładunków, nie mniej jednak dziwnym musi się wydawać, dlaczego w okresie zimowym, kiedy komunikacja morska była bardziej utrudniona, do Gdyni zachodziło wyjątkowo dużo statków sowieckich, a z chwilą kiedy sezon nawigacyjny rozpoczął się w całej pełni — **statki te omijają port gdyński.**

Być może, ma to pewien związek z incydentem **z propagandowym filmem sowieckim,** który przed kilku tygodniami zdarzył się na jednym ze statków sowieckich w Gdyni, a który odbił się tak głośnym echem w prasie, po ujawnieniu, że na seans zaproszeni byli robotnicy portowi z Gdyni.

Jednak bardziej prawdopodobne jest to, że, jak twierdzą złośliwi, skurczenie się udziału tonażu sowieckiego w handlowych przewozach między portami północno-zachodniej Europy tłumaczy się tym, że gros statków sowieckich zaangażowano ostatnio **w dostawach ładunków wojennych dla czerwonej Hiszpanii.**

Udział statków pod banderą Z. S. R. R. w ruchu portowym Gdyni datuje się **dopiero od trzech lat.** Wprawdzie w 1931 roku statystyka portowa wykazuje jeden statek sowiecki, ale był to statek mały, który przypadkowo zawinął do Gdyni.

Pierwsze statki z towarami zaczęły nadchodzić do Gdyni w 1934 roku. Przybyło ich w tym roku 8, w następnym — 9. Dopiero jednak w roku ubiegłym zaczęło nadchodzić do Gdyni stosunkowo dużo statków sowieckich. Statystyka portu wykazuje w tym roku **32 statki na wejściu, a 31 na wyjściu.** Bardziej jeszcze wzrost ten uwidocznił się z początkiem roku bieżącego. W styczniu zawinęło do Gdyni **6 statków sowieckich, w lutym 5, a w pierwszej połowie marca 4.** Od tego czasu nastąpiła przerwa.

W poprzednich latach statki sowieckie przywoziły do Gdyni prawie wyłącznie **apatyty** z Murmańska i **rudę** z Kaukazu, a z Gdyni odchodziły z małymi wyjątkami **próżne.** Poczynając jednak od jesieni ub. roku statki sowieckie przywoziły do Gdyni **bardziej różnorodne ładunki,** a z Gdyni zabierały także **ładunki węgla.** Niektóre zachodziły nawet do Gdyni **specjalnie po ładunki węgla.**

Koncert Paderewskiego w Wiedniu

Wiedeń 15. 4. (PAT). Prasa wiedeńska podaje dzisiaj, iż w tegorocznym festivalu wiedeńskim ma wziąć jakoby udział Ignacy Paderewski. Przy tej okazji prasa wspomina, iż właśnie minęło 50 lat od czasu pierwszego koncertu Paderewskiego. Wystąpiłby on ewentualnie z orkiestrą filharmoników wiedeńskich pod batutą Rodzińskiego. Rokowania w tej sprawie mają jakoby być w toku.

Każdy maturzysta automobilista

Poznań 15. 4. (PAT). W jednym z gimnazjów poznańskich powstał klub samochodowo-motocyklowy pod hasłem **„Każdy maturzysta kierowcą samochodowym“.** Do klubu zapisało się 60 osób. Koło rodzicielskie tego gimnazjum zakupiło jeden samochód na użytek klubu.

Obawy o wyścig powietrzny przez Atlantyk

Waszyngton, 15. 4. (PAT.) „National Asronautic Association“ wyraziło życzenie, aby **wyścig przez Atlantyk,** organizowany przez Aeroklub Francji został odroczony. Organizacja amerykańska oświadcza, że przedsiębiorstwa komunikacji lotniczej w Stanach Zjednoczonych obawiają się, że wyścig ten, który **niewątpliwie pociągnie za sobą liczne wypadki,** może wywołać bardzo niepożądany efekt psychologiczny wśród szerokich rzesz publiczności, co jest ze wszechmiar niepożądane, zwłaszcza teraz, gdy niebawem mają być uruchomione pasażerskie linie lotnicze transatlantyckie.

Pośmiertna wystawa dzieł Wyczółkowskiego w Krakowie

Gorący apel do posiadaczy prac wielkiego artysty

Kraków, 15. 4. (PAT). Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych, które w okresie „Dni Krakowa“, organizuje **pośmiertną wystawę dzieł Leona Wyczółkowskiego,** zwraca się do wszystkich posiadaczy cennych dzieł wielkiego artysty **z gorącą prośbą o wypożyczenie ich na wystawę.** Wszystkie eksponaty będą ubezpieczone. Otwarcie wystawy nastąpi 23 maja, a zgłoszenia przyjmuje sekretariat Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych, Kraków, plac Szczepański nr. 4.

400 tys. zł odszkodowania za katastrofę lotniczą

Warszawa, 15. 4. (PAT) Przed Sądem Okręgowym w Warszawie toczyła się rozprawa o odszkodowanie za wypadek lotniczy.

Lubelska Wytwórnia Samolotów wystąpiła przeciwko Poznańsko-Warszawskiemu Towarzystwu Ubezpieczeń o wypłacenie odszkodowania w sumie 400.000 złotych za zaasekurowany samolot, który roztrzaskał się w katastrofie, jaka wydarzyła się w listopadzie ub. roku. W wypadku tym ponieśli śmierć: inż. pil. Jerzy Rzewnicki, student Politechniki warszawskiej Jerzy Szrajer oraz dwaj Rumuni mjr. Pantazi i kpt. Popescu.

Sąd wydał wyrok, zasądzający w całości premię asekuracyjną.

B. poseł gdański w areszcie

Przed kilku dniami aresztowany został zamieszkały w Sopotach były poseł na sejm gdański Brieskorn. Przed aresztowaniem dokonano w jego mieszkaniu rewizji. Były poseł Brieskorn zamierzał swego czasu odgrywać poważną rolę polityczną, co mu się jednak nie udało. Był on dawniej właścicielem majątku ziemskiego, a w ostatnim czasie zajmował się podobno pośrednictwem.

Wystawa paryska jeszcze w powijakach

Zamieszanie i trudności w Paryżu z powodu opóźnienia terminu otwarcia

Paryż, 15. 4. (PAT.) Sprawa daty otwarcia wystawy paryskiej jest już dziś przesądzona w tym kierunku, że **2 maja wystawa na pewno otwarta nie będzie.** Ze względów bowiem protokólarnych, obowiązujących w stosunku do przedstawicieli rządów zagranicznych, którzy będą zaproszeni do wzięcia udziału w uroczystości otwarcia pod przewodnictwem prezydenta Republiki Francuskiej, zaproszenia muszą być wystosowane na 21 dni przed terminem. Ponieważ zaś pozostaje do dnia 2 maja tylko 18 dni, więc dotrzymanie terminu już chociażby z tych względów jest niemożliwe.

Stan robót na wystawie przedstawia dużo trudności w sprawie ustalenia nowego terminu. Z kilkuset pawilonów, znajdujących się w budowie, **tylko 4 pawilony,** t. j. pawilon Belgii, Maroka, Egiptu i pawilony prasy — **zostały ukończone,** ale i w tych pawilonach jeszcze urządzenia wewnętrzne zostały dopiero rozpoczęte. W każdym razie czynione są **wysiłki,** aby odroczenie **wystawy** było jak najmniejsze, przede wszystkim ze względu na uroczystości koronacyjne w Londynie.

Opóźnienie otwarcia wystawy już zaczyna wywoływać **bardzo poważne komplikacje.** Pokoje są już zamawiane w hotelach przez cały szereg turystów z Ameryki i innych krajów. Wszystko to wytwarza poważne trudności i komplikacje. Dzienniki podkreślają, iż liczni turyści amerykańscy pozamawiali już oddawna **miejsca na okrętach,** przybywających do wybrzeży francuskich w początku maja. Cóż oni robić będą po przybyciu do Paryża, gdy wystawa będzie jeszcze nieotwarta? Cały szereg pawilonów zagranicznych, restauracyj wystawowych i pawilonów francuskich zaangażowało już personel, mający pracować na wystawie, jak również orkiestry i licznych artystów. Terminy tego zaangażowania nie będą mogły być dotrzymane, co znów doprowadzić może do szeregu procesów. Największe komplikacje mogą wyniknąć z powodu licznych uroczystości, przewidzianych na początek i połowę maja. Wszystkie te sprawy czynią jak najpilniejszą sprawę wyznaczenia ostatecznego terminu.

W dniu dzisiejszym minister przemysłu i handlu Bastid ma odbyć konferencję z premierem Blumem w tej sprawie i prawdopodobnie już dzisiaj termin otwarcia oficjalnego zostanie ustalony.

KOMUNIKAT METEOROLOGICZNY.

Nareszcie ciepło

Napływ cieplejszych mas powietrza polarno-morskiego powodował w całym kraju pogodę na ogół chmurną, z większymi rozpogodzeniami jednak w dzielnicach środkowych i północnych, — miejscami z przelotnym deszczem. W porównaniu z dn. ubiegłym nastąpiło znaczne ocieplenie i o godzinie 14 termometr wskazywał: 6 st. na Hali Gąsienicowej, 10 w Gdyni, 13 w Poznaniu, Lwowie i Zaleszczykach, 14 w Zakopanem, 15 w Wilnie i Łucku, 16 w Łodzi, Grodnie i Radomiu, 17 w Cieszynie i Katowicach 18 w Krakowie, Kielcach, Lublinie, Przemyślu i Toruniu, a 19 w Warszawie i Płocku.

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 16 bm.: Naogół chmurno z rozpogodzeniami w ciągu dnia. Miejscami przelotne deszcze. Temperatura bez większych zmian. Umiarkowane i porywiste wiatry południowo-wschodnie i południe.

Wychodzimy z okresu martwoty

Toruń, dnia 16 kwietnia.

Sezon inwestycyjny już się zaczął. Zrozumiałą jest więc rzeczą, **że świat pracy drgnął i wzbudził w sobie nadzieję na poprawę swego losu.** Prace bowiem nad realizacją planu gospodarczego są momentem w życiu państwa tak doniosłym, że za gadnieniu temu należy poświęcić większą uwagę.

Plan inwestycyjny Państwa, roboty samorządowe Funduszu Pracy mają na celu zatrudnienie setek tysięcy bezrobotnych, a to z kolei wywoła ożywienie w przemyśle, rzemiośle, kupiectwie przez zwiększenie stanu zatrudnienia.

Okres kulminacyjnego napięcia bezrobocia, który co roku przypada na ostatnie dni marca — mamy już poza sobą. Obecnie aż do października biura pośrednictwa pracy notować będą stały, **coraz gwałtowniejszy spadek bezrobocia** i równoległy oczywiście do niego wzrost zatrudnienia.

W ten sposób powoli **wychodzimy z okresu martwoty i zastoju,** jaki co roku na odcinku twórczej walki z bezrobociem stanowi zima, z okresu w życiu bezrobotnych i ich rodzin najtrudniejszego najcięższego. **W tym roku zimę przeszliśmy obronną ręką i wychodzimy z niej zwycięsko.**

Nie czas dziś jeszcze na sporządzanie szczegółowego bilansu rezultatów akcji pomocy zimowej. Bilans taki przygotowany będzie dopiero na zakończenie akcji, **a pomoc zimowa — i to należy wyjaśnić — trwa jeszcze w całym kraju i likwidowana będzie dopiero w miarę stopniowego uruchamiania poszczególnych robót.** Na podstawie jednak dotychczasowych danych można już stwierdzić, że **pomoc zimowa dobrze wywiązała się ze swych zadań.**

* * *

Wartość zebranych w gotówce i naturaliach ofiar na podstawie nadesłanych sprawozdań, nie obejmujących całokształtu akcji przekroczy znacznie 30 milionów złotych. Jest to wynik, jakiego nie osiągnęła dotąd w Polsce żadna akcja społeczna.

W ciągu ubiegłych czterech miesięcy akcja pomocy zimowej zaopatrywała zasiłkami przeciętnie **około 400 tys. bezrobotnych miesięcznie.** Wraz z rodzinami zasiłki pobierało zatem w każdym miesiącu blisko 1,5 miliona osób. Prócz tego w ramach pomocy zimowej prowadzona była akcja dożywiania dzieci z rodzin bezrobotnych.

Te kilka cyfr, stanowią nie tylko ilustrację akcji pomocy dla bezrobotnych. **Wymowa ich jest znacznie głębsza.** Pomoc zimowa zorganizowana została przez organizacje społeczne i oparła się **wyłącznie na ofiarach dobrowolnych zebranych od społeczeństwa.** Podkreślamy — dobrowolnych boć przecież nawet te składki potrącane nam co miesiąc z pensji pracowniczej, ustalone zostały j e d n o g ł o ś n ą uchwałą komisji porozumiewawczej związków pracowniczych.

Rezultaty akcji pomocy zimowej **świadczą o niewyczerpanej ofiarności społeczeństwa polskiego,** o jego głębokim zrozumieniu dla spraw społecznych, świadczą, **że ta ofiarność, gdy jej nadać formy organizacyjne, dokonać może rzeczy wielkich.**

I dziś, gdy kończy się opieka społeczeństwa nad bezrobotnymi — możemy sobie powiedzieć: **naszą jest zasługą, że w tym roku bezrobotni staną do pracy nie tak wycieńczeni długotrwałą zimą,** jak w latach ubiegłych, naszą jest zasługą, że z tym większym **pożytkiem pracować będą dla ogólnego dobra.**

* * *

Stwierdzenie tego faktu nie uprawnia nas wszakże do sytego zadowolenia z siebie i do bezczynnego założenia rąk.

Na froncie bowiem walki z bezrobociem zdobyliśmy w ofensywie pierwsze pozycje, pierwsze barykady. I to jest dużo, bardzo dużo. Ale nie wszystko. Nie wolno stawać w połowie drogi. — Wprawdzie mówi przysłowie: dużo zrobił kto zaczął, ale zmarnował wszystko ten, kto zaczętego dzieła zaniedbał dokończyć.

Nigdy za wiele wysiłku, gdy chodzi o unormowanie rynku bezrobocia.

Urzędnicy na F. O. N.

Warszawa, 14. 4. (PAT.) P. Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj - Składkowski przyjął dziś delegację zarządu głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, która złożyła na ręce p. Premiera **10 obligacyj 500-złotowych Pożyczki Narodowej na rzecz Funduszu Obrony Narodowej.**

Nowa ekspansja militarno-gospodarcza Japonii

Kanał Kra — Suez Japoński?

Naprężenie w stosunkach politycznych na Dalekim Wschodzie spowodowało ostatnimi czasy **projekt przecięcia międzymorza Kra kanałem, łączącym Ocean Indyjski z Pacyfikiem.**

Nowy kanał **skróciłby drogę morską** pomiędzy Europą lub Indiami a Dalekim Wschodem **o 2—4 dni,** co zredukowałoby rolę Singapore'a do minimum, wielki ten port przestałby być bowiem jedyną przystanią i łącznikiem pomiędzy Oceanami Indyjskim a Spokojnym. Do szeregu największych portów przybyłby Bangkok (Syjam), albo nowy port nad kanałem Kra.

Z japońskiego punktu widzenia korzyści przekopania kanału Kra nie ograniczyłyby się do skróconej, tym samym więc i **tańszej drogi do chłonnych rynków Indyj;** dałby on również **wielkie korzyści strategiczne.** Gdyby Japonii udało się roztoczyć „opiekę" nad tym kanałem, azjatyckie imperium brytyjskie pozostawałoby pod ciągłą groźbą ataku ze strony Japończyków.

Do niedawna **Syjam** był wyłączną **domeną angielskich wpływów.** Brytyjscy doradcy u boku króla decydowali o polityce Syjamu. Zamach stanu w 1932 r., po którym absolutna monarchia stała się konstytucyjną, był początkiem zmierzchu przyjaźni anglo-syjamskiej.

Wyjazd króla Prajadhipoka do Europy jeszcze bardziej osłabił wpływy Anglii w Syjamie, co natychmiast wykorzystała Japonia, czyniąc wszelkie wysiłki, aby zająć wakujące miejsce opiekuna. Następstwem zbliżenia syjamsko-japońskiego stało się w 1934 r. przemianowanie na konsulat generalnego konsulatu Syjamu w Singaporze. Dalsze zbliżenie pomiędzy Japonią a Syjamem nastąpiło w związku z wizytą japońskiej misji handlowej w Syjamie na wiosnę ubiegłego roku. Bezpośrednim skutkiem tej wizyty było **powierzenie wielu robót publicznych w Syjamie koncernowi japońskiemu Mitsui.** W ciągu dwóch lat japoński eksport do Syjamu wzrósł przeszło dwukrotnie: z 18 milionów jen w r. 1933 do 40 mil. w 1935 r. W r. 1936 nastąpił dalszy wzrost.

Syjam nigdy **nie był** brany przez Japończyków w rachubę jako **teren emigracyjny.**

Cóż zatem kryje się w dążeniu Japonii do zacieśnienia węzłów przyjaźni z Syjamem?

Odpowiedź na to pytanie daje w części niedawno zawarty **pakt japońsko-niemiecki,** zawierający między innymi klauzulę **podziału Indyj Holenderskich na strefy wpływów niemieckich i japońskich.** Syjam, który niejednokrotnie już przez usta swoich przywódców politycznych wypowiadał zgodę na przyłączenie się do ligi azjatyckiej pod egidą Japonii, stałby się w tych okolicznościach **doskonałą bazą wypadów japońskich na Indie Holenderskie i dla szachowania Singapore'u.**

Przekopanie międzyoceanicznego kanału Kra, zagrażającego interesom handlowym i politycznym W. Brytanii na odcinku oceanu Indyjskiego i Pacyfiku, stałoby się **nowym pomostem ekspansji japońskiej na południe.**

M. D.

W 100 rocznicę Uniwersytetu Ateńskiego

W programie uroczystości jubileuszowych 100 rocznicy istnienia Uniwersytetu Ateńskiego, w których to uroczystościach wezmą również udział przedstawiciele Uniwersytetów polskich, są przewidziane również alegoryczne przedstawienia, osnute na tle motywów wielkich dramaturgów greckich z życia starożytnej Hellady. Pierwsze z tych przedstawień, w których odżyje mit dawnej Grecji, odbędzie się na Akropolu greckim, na tle Propylejów i świątyni Ateny Parthenos. Przedstawienia te, wystawione w antycznych kostiumach, wzbudzą oddźwięk w całym świecie humanistycznym, zbudowanym na wzorach kultury klasycznej. — Na zdjęciu naszym fragment jednej z prób tej improwizacji starożytnej na Akropolu: Palas Athene w otoczeniu plejady cór heleńskich.

Pogranicze wzywa!...

Śląsk nie jest ziemią słowiańską, a Poznań i... Wilno Polacy Niemcom zabrali siłą! — woła organ młodzieży niemieckiej

„Das Grenzland ruft". (Pogranicze wzywa). Pod takim tytułem ukazał się znamienny artykuł w numerze 6 pisma młodzieżowego „Der Darmstaedter Student" wychodzącego w Niemczech, charakterystyczny artykuł.

Autor wzywa najlepszą, najwartościowszą młodzież niemiecką szkół wyższych i zawodowych, by ochotniczo odbywała „służbę pracy" na pograniczu śląskim.

W dalszym ciągu „Darmstaedter Student" **w niesłychany sposób fałszuje historię i fakty,** chcąc niewątpliwie „przygotować" w ten sposób młodzież niemiecką do pełnienia swoistej misji na Śląsku.

A więc z wywodów młodego hitlerowca dowiadujemy się: **Śląsk nie jest ziemią słowiańską, że pomimo nęcących obiecanek, czynionych ludności śląskiej, ludność ta w czasie plebiscytu w 60 proc. opowiedziała się po stronie Niemiec (?), po czym nastąpił polski akt rozpaczy (ein Verzweiflungsakt), podobnie jak to miało miejsce w Poznaniu i Wilnie (?!), jednakże wojska polskie wkraczające na Śląsk odparli ochotnicy-robotnicy i studenci niemieccy (?!).**

Ostatecznie nowa granica przecięła wodociągi, drogi, koleje, a do Polski włączono milion Niemców (Eine Million Deutsche kamen zu Polen) (!).

W obłędnym szale dzielny hitlerowiec pisze dalej:

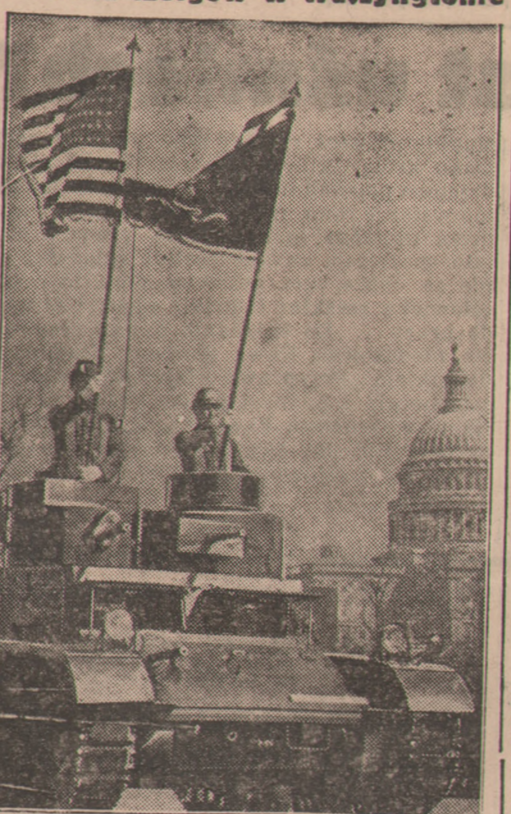
„Walka jednak nie jest skończona. Polska nie wcześniej się uspokoi, aż — według pierwotnych planów — nie przywłaszczy sobie całego Górnego Śląska.

Dlatego też w pracy narodowej na granicy wschodniej należy wytężyć wszystkie siły „aż granica narodowościowa nie zostanie jasno wytyczona".

Po równie nieprawdopodobnym w treści artykule „Die Not in Polen", który niedawno cytowane pismo młodzieży hitlerowskiej zamieściło, streszczony wyżej artykuł wskazuje, jak wielkie postępy uczyniła demagogiczna, tendencyjna propaganda antypolska.

Tego rodzaju objawy nurtujące wśród młodzieży niemieckiej w 4-ym roku polsko-niemieckiego paktu o nieagresji są b. charakterystyczne.

Defilada czołgów w Waszyngtonie

W 20-tą rocznicę przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny światowej, odbyła się w Waszyngtonie wielka rewia amerykańskich sił zbrojnych. Uwagę powszechną zwróciło pojawienie się najnowocześniejszych czołgów.

W morzu niemieckim wyspa słowiańska

1000 lat Serbołużyczanie trwają przy języku i obyczajach przodków

W **sercu Niemiec** prawie zatopiony w wielkim morzu niemieckim, **żyje niewielki naród słowiański Serbołużyczanie. Tysiącletnie trwanie tej ludności przy języku i obyczajach przodków** zwróciło na nich uwagę niemieckich germanizatorów.

„Domowinie", organizacji skupiającej wszystkich Serbołużyczan **postanowiono narzucić nowy statut „Niemców mówiących po łużycku".** Serbołużyczanie nie zgodzili się na to i statut w tej formie odrzucili.

Wówczas w dniu 18. 3. władze niemieckie wezwały Pawła Nedo, kierownika organizacji i **zakazały organizowania zebrań ze względu na oporne stanowisko „Domowiny."**

Odwołanie przeciwko temu zarządzeniu do ministra Hessa, **zastępcy Hitlera pozostanie niewątpliwie bez rezultatu.** Wskazuje na to praktyka ostatnich lat kilku, stosowana wobec **mniejszości, zamieszkujących w III. Rzeszy.**

Ekspansja polskiej wytwórczości

Struktura rolnej polityki naszego kraju nastawiona była przedewszystkim na produkcję zbóż i trzeba było dopiero katastrofalnego spadku cen na zboże, ażeby rolnik zaczął zwracać baczniejszą uwagę na inne dziedziny produkcji, a w pierwszym rzędzie na produkcję płodów hodowlanych. Inicjatywa w tej mierze należy właściwie do rządu, który pierwszy zorientował się w wytworzonej sytuacji i nowej koniunkturze gospodarstw rolnych.

Rozbudowa warsztatów rolnych w kierunku działu hodowlanego była słuszną i wskazaną. Świadczą o tym bardzo wymownie rewelacyjne wręcz dane z dziedziny zarówno produkcji, jak i eksportu mięsnego.

A więc w ubiegłym roku 1936-ym zdołaliśmy wywieźć i sprzedać zagranicą **1.100 tys. sztuk trzody chlewnej.** Wartość tego wywozu przedstawia imponującą kwotę około **150 milionów złotych.**

Jednak w tym przeszło milionie sztuk trzody **żywiec wynosi zaledwie piątą część. Cztery piąte stanowią przetwory. A więc półfabrykaty (bekony i szynki) 46 proc., zaś szynki w puszkach około 34 proc.**

Struktura eksportu uległa zatem zasadniczej przemianie, wielce korzystnej dla całego życia gospodarczego.

Ale nie tylko i l o ś c i o w o sukces jest pełny. Również i j a k o ś c i o w o. Okazało się bowiem, że gdy chcemy, **umiemy produkować towar pełnowartościowy, wytrzymujący światową konkurencję.**

Widzimy np., że **polskie produkty mięsne zdobywają w szybkim tempie rynek Stanów Zjednoczonych.** Cyfry tej zwycięskiej kampanii wyglądają tak: w r. 1934 wywieźliśmy do Ameryki szynek w puszkach 228.000 kg.; w roku 1935 ulokowaliśmy tam przeszło 2.000.000 kg., a w r. 1936 przeszło 9 milionów kilogramów. **Obecnie szynki z Polski stanowią 97 proc. całego importu Stanów Zjednoczonych.** Czyli: w Stanach Zjednoczonych, o ile kto kupuje szynkę w puszkach, to niemal wyłącznie produkt polski.

Przykład z eksportem hodowlanym jest wielce pouczający. Oby skłonił do przemyślenia i naśladownictwa również i w innych dziedzinach naszej wytwórczości.

Rolnictwo w Komisji Kontroli Cen

Z ramienia Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych wszedł w skład Komisji Kontroli Cen przy Prezesie Rady Ministrów dyrektor Departamentu Czesław Bobrowski.

Podatek od lokali w tym roku bez wezwań płatniczych

W r. 1936 dokonano wymiarów podatku od lokali za dwa lata t. j. za 1936 i 1937 rok tak, że teraz osobne nakazy płatnicze na podatek od lokali za rok bieżący nie będą rozsyłane. Wyjątek stanowią płatnicy, którzy zmienili w tym roku lokale i którym obecnie będą wysłane nowe obliczenia od lokali za okres, obejmujący czas od początku następnego miesiąca po zajęciu nowego lokalu do końca b. r.

Płatnicy podatku od lokali, których nie dotyczą wyjątki, winin odrazu wpłacić I ratę tego podatku za 1937 r. do dnia 30 kwietnia 1937 r., zaś II. ratę do dnia 31 października 1937 r.

Nowe możliwości emigracyjne do Brazylii

Brak ludzi do pracy na roli odczuwa Brazylia tak silnie, że duże fermy rezygnować muszą częstokroć z eksploatacji całkowitej swych gospodarstw. Rząd brazylijski stara się niezależnie od tego obsadzić rolnikami nie zagospodarowane tereny i w tym celu robi starania o wzmożenie imigracji rolniczej do swego kraju. Według projektu poszczególne drobne kraje rolnicze Europy mogłyby wysyłać 3000 rolników rocznie do Brazylii. Imigranci korzystaliby z dużych ulg i pomocy. Rządu brazylijskiego przy zakładaniu osad.

Depesze w kilku wierszach

Do Poznania w związku z uroczystością poświęcenia nowowybudowanego reprezentacyjnego gmachu Oddziału P. K. O. wyznaczoną na 8, względnie 9 maja b. r., przybyć ma wicepremier i minister skarbu inż. E. Kwiatkowski.

Do Warszawy powrócił po kilkunastudniowym pobycie w Zakopanem Minister Sprawiedliwości, p. Witold Grabowski i objął urzędowanie.

W Łodzi są na ukończeniu prace nad uruchomieniem izby zatrzymań miejskiego pogotowia opiekuńczego. Do izby zatrzymań mają być sprowadzane bezdomne dzieci, żebrzące i wałęsające się po ulicach. Izbę prowadzić będą policjantki.

Robotnicy fabryk włókienniczych w Białymstoku ogłosili strajk powszechny. Ogółem w Białymstoku i okolicy strajkuje około 7 tysięcy robotników.

Na posiedzeniu lwowskiego komitetu pomocy zimowej postanowiono przedłużyć akcję komitetu aż do połowy maja br.

Rada Miejska Lidy uchwaliła zmienić nazwę ulicy Piaski na ul. im. Gen. Gustawa Orlicz - Dreszera.

W stoczni kilońskiej przy budowie nowego okrętu wojennego „Gneisenau", wydarzył się wypadek, w którym 1 robotnik został zabity a 3 ciężko rannych.

W Fezie odbył się pogrzeb b. sułtana marokańskiego Mulej Hafida. Na pogrzebie obecny był francuski rezydent generalny i dwaj generałowie.

W Paryżu powstał komitet, który dąży do postawienia pomnika generałowi Estienn, zwanemu „ojcem tanków". Był on pierwszym, który w czasie wielkiej wojny użył tanków jako broni zaczepnej oraz organizował produkcję tanków.

W stoczni w Rotterdamie spuszczono na wodę nowy statek pasażerski „Die Nieuw Amsterdam" o pojemności 36 tys. brt. Statek rozpocznie normalną pracę w 1938 r.

Policja japońska wpadła na trop masowego morderstwa dzieci od 3 do 12 lat. Odkrycie to wywarło olbrzymie wrażenie, ponieważ śmierć wszystkich nastąpiła przez uduszenie względnie zakopanie żywcem w ziemi. Do tej pory znaleziono trupy 153 dziewczynek. Aresztowano około 100 osób, należących do pewnej **tajemniczej sekty.**

Hojny dar Wołynia na F. O. N.

W tych dniach delegacja samorządu powiatowego w Horochowie na czele z p. Starostą Raczyńskim, wręczyła p. Wojewodzie Wołyńskiemu czek na 10.000 zł, przeznaczając tę sumę na Fundusz Obrony Narodowej.

Jednocześnie gminy wiejskie pow. horochowskiego zadeklarowały na ten sam cel — następujące sumy: Gmina Beresteczko — 750,— zł, gm. Brany — 1.000 zł, gm. Horów — 1.000,— zł, gm. Kisielin — 1.000 zł, gm. Skobełka — 1,000,— zł, gm. Swiniuchy — 1.000,— zł, gm. Podberezie — 500,— złotych.

Oto jak rozumieją gminy wiejskie doniosłość celu dozbrojenia naszej Armii, składając tym samym dowód zrozumienia haseł i myśli Naczelnego Wodza, Marszałka Rydza Śmigłego.

O wymianę towarową polsko-sowiecką

Toczą się w Warszawie rokowania handlowe nad ustaleniem formy wymiany towarowej pomiędzy Polską z ZSRR, w szczególności zaś planu importowo - eksportowego na rok 1937.

Równolegle z rokowaniami oficjalnymi, toczą się również rozmowy prywatne na temat wywozu do Rosji wyrobów metalowego przemysłu przetwórczego wzamian za importowaną z Rosji do Polski wysokoprocentową rudę żelazną. Zamówienia metalurgiczne mają być wykonane w roku bieżącym i obejmować będą część kontyngentu. Obroty towarowe polsko - sowieckie zamknęły się w roku 1936 saldem ujemnym dla Polski w wysokości 7 milionów złotych.

Więcej niż przed wojną

produkujemy pszenicy, ziemniaków, buraków, lnu i tytoniu

Aby mieć pojęcie o obecnej produkcji rolniczej trzeba ją porównać z obliczem przedwojennym i wystarczy tu okresy lat 1909 — 1910 i 1935—36.

Biorąc pod uwagę obszar uprawy, stwierdzamy następujące zmiany dla czterech głównych zbóż (kolejno dla wymienionych wyżej lat w ha): **pszenica** 109,4 mil. — 135,1 mil. ha; żyto — 44,7 mil — 42,7 mil. ha; jęczmień 34,4 mil. — 37,9 mil. ha; owies 57,8 mil. — 58,8 mil. ha z tego wynika, iż po wojnie bardzo silnie zwiększył się obszar uprawy pszenicy, odgrywającej zasadniczą rolę na międzynarodowych rynkach zbożowych.

Jeżeli chodzi o inne ziemiopłody, to ich powierzchnia zasiewu kształtowała się dla rozpatrywanych lat, jak następuje: **ziemniaki** 15,5 mil. — 21,1 mil. ha; buraki cukrowe 2.322 tys. — 3.171 tys. ha; kukurydza 71,7 mil. — 82,0 mil. ha; len włókno 1.728 tys. — 2.580 tys. ha; konopie na włókno 955 tys. — 820 tys. ha; bawełna 26,8 mil. — 31,6 mil. ha.

Wymienione cyfry stwierdzają, iż uprawa buraka cukrowego wybitnie wzrosła. Zwiększenie się powierzchni uprawy lnu pozostaje niewątpliwie między innymi w związku z dążeniem wielu państw do samowystarczalności.

Jeszcze ciekawiej przedstawiają się liczby dotyczące **zbiorów.** Tak więc zbiory czterech głównych zbóż kształtowały się w interesujących nas latach następująco (w tonach): **pszenica** 102,9 mil. — 126,5 mil.; żyto 45,0 mil. — 45,9 mil.; owies 65,5 mil. — 68,8 mil., jęczmień 38,0 mil. — 43,0 mil.

Zbiory pszenicy poczynając od r. 1928-29 wybitnie się zwiększyły, rok 1935-36 wykazuje pewien ich spadek.

Przechodząc do zbiorów innych ziemiopłodów, notujemy następujące dane dla omawianych lat: ziemniaki 149.0 mil. — 220,7 mil.; buraki cukrowe 54,3 mil. — 67,6 mil.; kukurydza 104,5 mil. — 107,0 mil.; rzepak 1.502 tys. — 1.260 tys.; tytoń 998 tys. — 2.012 tys.; chmiel 76 tys. — 59 tys.; len włókno 741 tys. — 770 tys.; len-nasienie 2.813 tys. — 3.345 tys. — 3.795 tys. — 3.160 tys.; wełna 1.393 tys. — 1.656 tys.

Na podkreślenie zasługuje silny wzrost produkcji ziemniaków, wynoszący w porównaniu z okresem bezpośrednio poprzedzającym wojnę światową prawie 90 proc. Również produkcja tytoniu wybitnie zwiększyła się.

Ile wart jest uśmiech?

Pewien właściciel wielkiego domu towarowego stwierdził z prawdziwym zadowoleniem, że przyjęty niedawno młody pomocnik wykazuje najlepsze ze wszystkich wyniki sprzedaży, osiągając rezultaty trzykrotnie wyższe niż inni, starzy pracownicy. Woła więc tego młodzieńca do siebie, udziela mu pochwały i podwyższa pobory. Oczywiście zainteresowało go również, w jaki sposób tak młody pracownik osiągnął podobne wyniki.

„W tym nie ma żadnej tajemnicy, Panie Dyrektorze..." — wyjaśnia ucieszony pochwałą pomocnik. „Staram się tylko o to, by klienci widzieli mnie tylko uśmiechniętego i w dobrym nastroju. To wszyscy lubią i łatwiej kupują niż wtenczas, gdy obsługuje ich ktoś, mający minę pozbawionego tronu króla, któremu przeszkodziło się w drzemce popołudniowej. Mnie cieszy już samo wstanie rano, jeżeli wiem, że czeka mnie dzień ulubionej przeze mnie pracy. Przy tym spożywam zawsze posilne śniadanie — nie za obfite, lecz pożywne, gdyż to czyni człowieka rzeźkim i dodaje chęci i otuchy do pracy... Do śniadania należy oczywiście nieodzowna Kawa Słodowa Kneippa z dodatkiem „Przyprawy Francka", która uszlachetnia i podnosi smak każdej kawy. Na tę wyśmienitą kawę mogą sobie wszyscy pozwolić, ponieważ 1 filiżanka kosztuje, licząc już z mlekiem i cukrem, zaledwie 3 grosze..."

Wiadomości gospodarcze

Ile zatrudniały kopalnie węgla

W kopalniach węgla kamiennego w całej Polsce zatrudnionych było 71.800 robotników, z czego w Zagłębiu Górnośląskim 47.040, w Zagłębiu Dąbrowskim 18.000 i w Zagłębiu Krakowskim 6.600 robotników.

Dodatni bilans handlu zagranicznego

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w miesiącu marcu b. r. wynosi: przywóz 279.747 ton, wartości 106.657 tys. złotych. Wywóz — 1.241,930 ton, wartości 107,841 tys. złotych. — Saldo dodatnie w marcu wynosi 1.184 tys. złotych. W porównaniu do miesiąca lutego b. r. zwiększył się wywóz o 15,565 tys. zł., przywóz zwiększył się o 25,136 tysięcy złotych.

Ceny bekonów polskich w Anglii

Ceny bekonu na giełdzie londyńskiej kształtowały się w szylingach za centnar następująco: angielski 92 do 96, irlandzki — 86 do 96; duński — 92 do 95; holenderski 88 do 92; szwedzki — 88 do 92; estoński, łotewski, polski, litewski — 79 do 86 i kanadyjski — 79 do 85.

Olbrzymie zbiory tytoniu w Turcji

Zbiory tytoniu w Turcji za rok 1936, określają okrągło na 65 milionów kg., w stosunku do 36 milionów kg. w roku 1935.

GŁOSY I ODGŁOSY

Jeszcze sprawa o Racławice

W artykule p. t.: „Symbolika Racławicka" konserwatywny „Czas" omawia taktykę stronnictw ludowych w związku z projektowanym, a zabronionym obchodem Racławickim:

„Taktyka ta jest bezkompromisowo opozycyjna. W takim też nastroju utrzymuje Stronnictwo Ludowe szerokie rzesze swych członków i sympatyków. Taki sam duch panuje na wszelkich zjazdach i manifestacjach politycznych, które organizuje. Od czasu do czasu lansuje się takie naprzykład projekty, jak marsz chłopów na Warszawę. Wobec braku skrystalizowania ideowego, wobec niedostatecznej zwartości i karności organizacyjnej jest to taktyka bardzo ryzykowna, która może spowodować wypadki, nad którymi przywódcy Stronnictwa Ludowego nie będą w stanie zapanować".

Uwagi „Czasu" częściowo są słuszne, mianowicie skoro chodzi o to, że rozhuśtane przez demagogię masy, wzniosą się wyżej, ponad głowami prowodyrów. Ale w tym tych przywódców jest cała słabość. To też hałas zgangrenowanych prowodyrów dokoła sprawy racławickiej jest przejawem nie siły, ale słabości.

O emigracji Żydów z Polski

Sprawa żydowska nigdy w Polsce nie może się ostatnio uskarżać na brak nią zainteresowania. Problem ten zaczyna być aktualny nawet w Ameryce, o czym donosi „Polska Zbrojna", podając wyjątki z nowojorskiego pisma żydowskiego „Morgen Żurnal" następującej treści:

„Położenie Żydów polskich byłoby równie ciężkie, gdyby nie było antysemityzmu w Polsce;

Żydzi muszą przyznać, że przy obecnym systemie ekonomicznym, część żydostwa w Polsce musi wyemigrować;

Przywódcy żydowscy powinni wystąpić wobec rządu polskiego z konkretnymi wnioskami, celem praktycznego rozwiązania problemu żydowskiego;

Konstruktywny program pomocy powinien obejmować zarówno skierowanie Żydów do takich zajęć, gdzie nacisk ekonomicznego antysemityzmu jest słabszy, jak i wzmożenie emigracji do Palestyny i wyzyskanie możliwości emigracyjnych na innych terenach".

Po raz pierwszy w Polsce usłyszeliśmy od żydów zagranicznych oświadczenie tak rewelacyjnej treści. Żydzi z Polski powinni jednak z tego wyciągnąć treść esencjonalną.

Tak jest, część żydostwa, i to znaczna, musi z Polski wyemigrować. Innej rady nie ma.

Ci mają humor

„Głos Monarchisty" dowodzi:

„Dziedziczny charakter monarchii nawiązuje do tradycji monarchii Piastowskiej, która stworzyła państwo polskie. Dziedziczny charakter monarchii znajduje swoje uzasadnienie również w geopolitycznych warunkach państwa polskiego.

Monarchia dziedziczna jest jedynym ustrojem, który usuwa wpływ mniejszości narodowych i czynników zagranicznych na powstawanie najwyższej władzy państwowej.

Ładniebyśmy wyglądali, gdybyśmy nawiązali do tradycji ostatniego Piasta, Kazimierza Wielkiego, który akurat żydów nam na kark sprowadził. O wpływach zaś żydów w dziedzicznych monarchiach nie mówmy, skoro monarchowie u żydów zastawiali nawet swoje korony i berła.

Wypłata kuponu od 7 proc. Pożyczki Stabilizacyjnej 1927 roku.

W lipcu 1936 roku Rząd Polski ze względu na duży odpływ złota z Banku Polskiego był zmuszony zawiesić obsługę pożyczek dolarowych, emitowanych za granicą, a więc między innymi i 7 proc. Pożyczki Stabilizacyjnej 1927 roku.

Kupon tej pożyczki płatny w dniu 15-tym października 1936 roku został opłacony w 100 procentowej swej wartości nominalnej.

Po zakończeniu pertraktacyj, przeprowadzonych w Nowym Jorku przez ministerstwo skarbu z przedstawicielami wierzycieli i bankami, dokonywującymi wypłatę kuponu, (agenci fiskalni i płatniczy), Rząd Polski zawarł z przedstawicielami i agentami fiskalnymi układ, na podstawie którego posiadacze 7 proc. Pożyczki Stabilizacyjnej 1927 r. zamieszkujący w Polsce, mogą za kupon, płatny w dniu 15-tym kwietnia 1937 roku i opiewający np. na dolarów 3 i pół (półroczny kupon od 100-dolarowej obligacji) otrzymać w złotych około zł. 8,62.

W końcu marca Sejm i Senat uchwaliły ustawę, upoważniającą ministra skarbu do przeprowadzania wymiany papierów emisyjnych państwowych, samorządowych i gwarantowanych przez Skarb Państwa, wypuszczonych w walutach obcych na 4 i pół proc pożyczkę wewnętrzną w złotych.

Ustawa ta weszła w życie w dniu 12-tym kwietnia r. b. i ministerstwo skarbu przystąpiło do opracowania szczegółowych warunków, na których konwersja będzie dokonywana. Warunki te ukażą się w rozporządzeniu ministra skarbu w ciągu możliwie krótkiego czasu.

Strajki w Ameryce socjalne i... humorystyczne

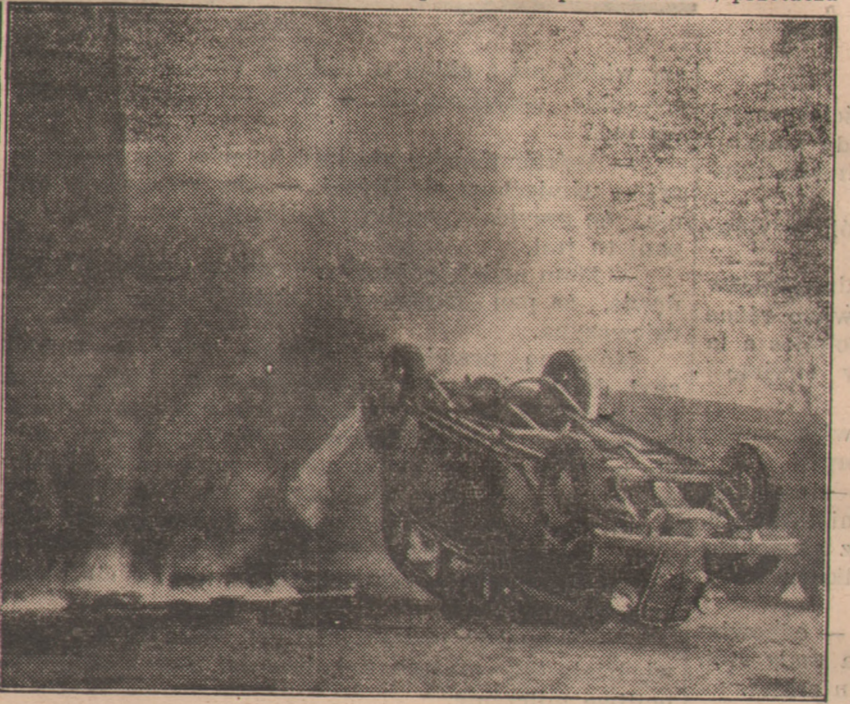
Strajk okupacyjny na usługach miłości — Poza momentami humorystycznymi, problem strajków w St. Zjedn. Am. Pół. przedstawia się poważnie

(Korespondencja własna)

Nowy Jork, w kwietniu

Tak już przyzwyczailiśmy się do tego, że wszystko co w Ameryce, musi być po amerykańsku. I w samej rzeczy, **weźmy choćby sprawę strajków.** I w tej dziedzinie Ameryka **nie jest podobna do naszego starego kontyngentu.**

Przywództwo nad strajkującymi w Ameryce przechodzi do rąk czerwonych agitatorów. Wskutek tego coraz częściej zachodzą akty terroru i rozruchy, połączone z niszczeniem mienia. Na zdjęciach walka tajnej policji z wywrotowcami w fabryce odkurzaczy w Cleveland i płonące auto, wywrócone przez strajkujących w fabryce motorów w Albertlea.

Całe Stany Zjednoczone **ogarnięte są falą strajków okupacyjnych.** Przechodząc przez ulice jakiegokolwiek bądź większego miasta, potykają się co kilkanaście metrów pikiety strejkowe z transparentami o napisach: **„Nie kupujcie w sklepie Smitha, który szykanuje swych zorganizowanych pracowników"**: „Nie chodźcie do kina Majestic, które nie **chce zatrudniać muzyków".**

Strajki okupacyjne są dziś **prawdziwą** pasją Amerykanów.

Pewien adorator, który dostał „kosza", przykuł się łańcuchem do pieca w mieszkaniu swej ukochanej i trwał tak długo w niewygodnej pozycji, aż ta zgodziła się na małżeństwo. Gdzieindziej grupa młodych ludzi „okupowała" pewien elegancki dancing w Nowym Jorku, protestując przeciw **zbyt wczesnemu zamknięciu. To znów żona „okupuje" kuchnię, bo małżonek nie chce zwiększyć wydatku na utrzymanie...**

Pomijając jednak te dość liczne zresztą momenty humorystyczne, **problemat strajków okupacyjnych przedstawia się poważnie.**

Główna przyczyna obecnych niepokojów robotniczych da się określić w kilku słowach. **Stany Zjednoczone liczą około 25 milionów robotników przemysłowych, wśród których działają dwie konkurencyjne organizacje robotnicze:** American Federation of Labour, licząca 2 i pół miliona członków, oraz Committee for Industrial Organisation, licząca 2 miliony członków. Różnica między tymi organizacjami polega na tym, że A. F. L. (Amerykańska Federacja Pracy) proklamuje organizację poziomą, t. j. obejmującą robotników z wszystkich gałęzi przemysłu, podczas gdy **C. I. O.** (Komitet Organizacji Przemysłowej) dąży do zrzeszenia pionowego, t. j. **łączącego wszystkich robotników każdego przemysłu. Niemniej jednak różnica praktyczna polega na starciu się** „starej gwardii" przywódców robotniczych z A. F. L. z przedsiębiorczym leaderem górników Johnem L. Lewisem.

Amerykańska Federacja Pracy (A. F. L.) jest, **jak na to wskazuje nazwa, federacją związków zawodowych** mniej lub bardziej niezależnych. **To też A. F. L. nie może wywołać strajku, może natomiast podtrzymać strejk** wywołany przez któryś ze związków zawodowych.

Przemysł samochodowy wykazuje najwyższe płace w Stanach Zjednoczonych i dzięki temu **przemysłowcy mogli trzymać robotników zdala od związków zawodowych.** Wciągnięcie tych właśnie robotników, jak również i niezorganizowanych dotychczas robotników przemysłu stalowego, **jest największym triumfem w karierze Lewisa.**

Tak czy inaczej, **ruchy strajkowe** wywołane i podniecane przez Lewis'a, przetaczają się z jednego końca kraju w drugi, **ogarniają coraz to inne dzielnice przemysłowe.** Mania strejkowa nie jest bodaj na rękę w obecnej jej postaci prez. Rooseveltowi, **sprawia natomiast satysfakcję republikanom,** którzy wygrywają ją jako atut **przeciw reformom prezydenta.**

J. D.

Polak — wynalazcą nowego typu łodzi podwodnej

Urząd Patentowy wydał patent na łódź podwodną — nadwodną, będącą wynalazkiem Józefa Lichwały z Tarnowa. Istota wynalazku naszego rodaka polega na nieznanej dotychczas metodzie pływania łodzi. Specjalne tłumiki powodują poruszanie się aparatu bez szelestu. Łódź ta posiada wielką szybkość, swobodę ruchów i może się poruszać nawet na dużej głębokości.

Nowa łódź podwodna nadaje się zarówno do celów bojowych, jak i transportowych, a może być także użyta do wydobywania zatopionych okrętów i urządzania wycieczek naukowych dalekomorskich i podmorskich.

50 centnarów złota sowieckiego w Londynie

Londyn 15. 4. (Pat). Na pokładzie statku sowieckiego przybył transport złota sowieckiego w 40 skrzyniach. Każda z tych skrzyń waży przeszło 50 klg. Według informacji Reutera transport złota sowieckiego ma być przesłany do Nowego Jorku.

„Bułgarski Landru" został stracony

W Sofii stracono w więzieniu Kirchvenga, zwanego „bułgarski Landru". Kirchveng skazany przed 17 laty na dożywotnie więzienie **za poczwórne morderstwo** został ostatnio ułaskawiony. Natychmiast po odzyskaniu wolności **zamordował on 2 starców i** został skazany na śmierć.

Polskie tańce ludowe na Cejlonie

Zebrane drużyny harcerskie dziewcząt cejlońskich zorganizowały w Colombo pokaz **tańców ludowych różnych narodowości.**

Niezwykłym powodzeniem **cieszyła się grupa skautek, która w oryginalnych strojach huculskich odtańczyła krakowiaka, kujawiaka, obreka i kołomyjkę oraz „zbójnickiego".**

Ze sportu

Przed sezonem kajakowym

Kajakarze zrzeszajcie się!

Sezon kajakowy rozpocznie się lada dzień. Już świeci ciepłe słońce wiosenne. Zaroją się znów jak co roku wody Pomorza śmigłymi łodziami.

Kajak to sport i turystyka, to zbratanie się z wodą, powietrzem i słońcem. Kajak to sport dla najszerszych mas — to w kraju niezmotoryzowanym jedyny środek do uprawiania kempingu, czyli obozowania. Kajak to również sport najtańszy i zarazem najtańsza turystyka.

Nie można narzekać, aby czynniki państwowe nie popierały kajakarstwa. Wprost przeciwnie, kajakowiec, specjalnie na kolejach, posiada wprost niezwykłe udogodnienia. Ale trzeba pamiętać, że z tych wszystkich ułatwień może korzystać tylko kajakowiec zorganizowany.

Nie chodźcie więc luzem. Zrzeszajcie się. Wstępujcie do klubów i niech Wasze kluby zapisują się do Polskiego Związku Kajakowego. Tylko organizacja da nam siłę, przyczyni się do rozwoju naszego sportu wzwyż i wszerz, pozwoli nam na zdobycie dalszych uprawnień i udogodnień.

Okręg Pomorski Polskiego Związku Kajakowego z siedzibą w Bydgoszczy, zwracając się z tym apelem do rzesz kajakowców naszej dzielnicy, nie wątpi, że będzie wysłuchany. Należenie bowiem do organizacji daje tylko korzyści, że trzeba być ślepym i głuchym, aby nie posłuchać naszego wezwania.

Od początku maja do końca września roi się od różnorakich imprez. Nie ma takiej niedzieli, na którą nie byłby wyznaczony jakiś spływ, czy regaty. Za każdym razem przewidziane są wielkie zniżki kolejowe, dochodzące do 82% ceny biletów i śmiesznie niskich opłat za przewóz kajaków. Ponadto zrzeszeni w P. Z. K. na podstawie swych legitymacyj mają prawo do nabywania biletów turystycznych na 1000 i 2500 kilometrów.

Z ważniejszych imprez, projektowanych w bieżącym sezonie, należy wymienić:

Otwarcie sezonu w dn. 2 i 3 maja spływem Tuchola—Bydgoszcz.

Międzynarodowy spływ kajakowy na trasie Charzykowo—Bydgoszcz na Zielone Święta i w dn. następnych. Czas trwania 5 dni. Organizuje B. K. S. „Wodnik" w Bydgoszczy pod patronatem Ok. Pom. P. Z. K.

Kurs treningowy w Łęgnowie pod Bydgoszczą w dn. 24 do 30 maja dla zawodników całej Polski. Kurs poprowadzi słynny trener niemiecki Arndt. Kurs organizuje Zarząd Główny P. Z. K.

I wiosenne regaty kajakowe w dn. 30-go maja w Łęgnowie. Organizuje komisja sportowa P. Z. K. i Ok. Pom. P. Z. K.

Poza tym w każdą niedzielę jest projektowany przynajmniej jeden, jeśli nie dwa spływy, obejmujące wszystkie niemal rzeki i jeziora naszej dzielnicy, obdarzonej w przepiękne szlaki wodne.

Wszelkich informacyj dla klubów udziela sekretariat Okręgu, mieszczący się w Bydgoszczy przy ul. Mickiewicza 7a m. 1.

Pamiętajcie, że należenie do P. Z. K. daje Wam zniżki na kolejach i statkach, tani przewóz łodzi, prawo korzystania z przystani kajakowych i na dodatek prenumeratę darmową miesięcznika „Turysta w Polsce".

Drobne wiadomości sportowe

HOLANDIĘ REPREZENTUJE W MEDIOLANIE TYLKO JEDEN ZAWODNIK.

Na bokserskie mistrzostwa Europy, które odbędą się w Mediolanie od 5—10 maja br. Holandia wyśle jednego tylko reprezentanta Dekkersa w wadze średniej.

WOOD I GRANT ODMÓWILI UDZIAŁU W WALCE O PUCHAR DAVISA.

Barwy Stanów Zjednoczonych w meczu tenisowym z Japonią o puchar Dawisa (30 bm. — 2 maja w San Francisco) bronić będą: Donald Budge, Parker, Riggs i Hun. Tenisiści Wood i Grant, odmówili udziału.

SZABLA WĘGIERSKA POBIŁA WŁOCHÓW 19:17.

W Budapeszcie odbył się międzypaństwowy mecz szablowy Węgry — Włochy. Obie drużyny wystąpiły w najlepszych składach. Zwyciężyli Węgrzy 19:17.

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY PŁYWACKIE W WIEDNIU

W niedzielę rozegrane zostały w Wiedniu międzynarodowe zawody pływackie, ciekawsze wyniki notujemy:

100 m. dowolnym — 1) Csik (Węgry) 59,9 sek. 2) Swoboda (Austria).

400 m. dow. 1) Grof (Węgry) 4:57,5 min. 2) Lengyel (Węgry).

100 m. grzbietowym 1) Lengyel 1:10,8 m. — rekord Węgier. 2) Baderle (Czech) 1:11,4.

200 klas. — 1) Csik 2:47,5 m. — rekord Węgier. 2) Hoelzl (Austr.) 2:56 min.

100 m. grzebietowym pań — 1) Wagner (Austria) 1:24 m.

JAPOŃCZYCY BUDUJĄ OLIMPIJSKI TOR WIOŚLARSKI.

Według planu dr. Kanamori w Toda-Mure zapoczątkowana zostanie wkrótce **budowa wioślarskiego toru olimpijskiego.** Budowa potrwać ma **około 2 i pół roku. Młodzież japońska, należąca do okolicznych** klubów wioślarskich, zgłosiła **bezinteresowną współpracę w budowie toru.**

SZERMIERCZE MISTRZOSTWA WKS.

Szermiercze mistrzostwa wojskowych klubów sportowych odbędą się w dniach 16, 17 i 18 bm. w Warszawie na stadionie Wojska Polskiego. Udział w zawodach wezmą oficerowie i podoficerowie w szabli i szpadzie.

W żelaznym uścisku

Reprodukujemy klasyczne zdjęcie z zawodów zapaśniczych w Sztokholmie. Aks Johansohn zwycięża swego przeciwnika Nilssona.

PRZYGODA W WENECJI

RUDOLPH AXEL — ADAPT. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

WSPÓŁCZESNA POWIEŚĆ KRYMINALNA

14)

KAROL NIVELLER ŻYJE!

Signor Grioni z wyszukaną uprzejmością przyjął Grażynę Morzeńską i jej narzeczonego, gdy punktualnie o dziewiątej wieczorem przyszli do hotelu „Danieli".

We wnęce pod oknem był nakryty stół, przybrany kwiatami.

Widocznie Grioni chciał olśnić cudzoziemców dobrą kuchnią włoską, ponieważ podawano różne gatunki ryb, frutti di mare, risotto, costolettos a la milanese, do tego był doskonały staery Orvieto i Frascati.

Za oknem na tle jasnego nieba wieczornego wznosiła się wysmukła sylwetka San Giorgio.

— Spójrz na towarzystwo, Leszku! — szepnęła Grażyna w odpowiedniej chwili. — Sami lordowie, książęta i magnaci finansowi... A nasz gospodarz szarpnął się na kolację, z pewnością kilkaset lirów zapłaci...

— Zdaje się, że od tego nie zbiednieje — odpowiedział cicho Berezowicz spoglądając na mały stół, przy którym siedziała pani Halina z Antockim.

Tam biegły jego myśli, uciekając przed mdłą galanterią Włocha, który bawił usilnie sąsiadkę, a jemu udzielał tyle tylko uwagi, by nie zakrawało na to, że gospodarz lekceważy nieco gościa.

Według programu kawa czarna miała być podawana w loggii należącej do apartamentów Grioniego na pierwszym piętrze.

Przechodząc przez salę restauracyjną Grażyna i Berezowicz zatrzymali się na chwilę, aby się przywitać z panią Oesterberg i Antockim. Panna Morzeńska zamieniła kilka słów z panią Oesterberg, potem przedstawiła Włocha, stojącego w pobliżu.

— Przyjaciele signoriny Gragine? — Grioni nazywał dziewczynę z francuska. — Bardzo mi przyjemnie poznać....

Gdy się dowiedział, że pani Oesterberg i Antocki mieszkają w tym samym hotelu, oświadczył z osobliwą włoską uprzejmością, iż bliskie sąsiedztwo upoważnia go do zaproszenia nowo poznanych państwa na kawę czarną.

Komisarz zgodził się odrazu i nawówił panią Halinę, by im dotrzymała towarzystwa.

Grioni wstępował z paniami po schodach, za nimi dążyli Antocki i Berezowicz.

— Panie Leszku, czy ten Włoch znał przedtem panią Halinę?

— Nie, to jest znajomy narzeczonej.

— Tak?!... Hm... Zdawało mi się, że dziwnie zamrugał powiekami, gdy panna Grażyna wymieniła jej nazwisko.

Całe towarzystwo wyszło na loggię. Wszyscy byli zachwyceni szczególnie panna Morzeńska.

— Ach, signor Grioni! Stąd jest jeszcze piękniejszy widok niż z okien pańskiego pałacu!... — Nagle coś sobie przypomniała. — A pańskiego przyjaciela nie ma?

— Doktór Cassier nie lubi hotelów ani restauracyj — uśmiechnął się Grioni. — Ale zapewniam panią, że przyjdzie, zanim wypijemy kawę. Wie, że pani tu jest.

— Mam nadzieję, że go nie spotka zawód, gdy się dowie, że pan Berezowicz też tu jest — odparła dziewczyna.

Mówiono prawie wyłącznie o Wenecji. Grioni znał dużo ciekawych szczegółów z historycznej przeszłości rodzinnego miasta, Antocki opowiadał z humorem o kilkumiesięcznym przymusowym pobycie w Wenecji, w której został internowany jako austriacki poddany, ponieważ wybuch wojny światowej zaskoczył go we Włoszech Północnych w czasie urlopu kuracyjnego. Rozruszał całe towarzystwo. Nawet na ustach pani Oesterberg ukazał się blady zmęczony uśmiech.

— Byłam tu podczas podróży poślubnej... — powiedziała tak smutnie, że mimowoli zapanowało kłopotliwe milczenie.

W następnej chwili oczy wszystkich obecnych skierowały się ze zdziwieniem na twarz pani Oesterberg. która z nieludzkim strachem spoglądała na otwarte drzwi do przedpokoju.

— Mój przyjaciel, doktor Cassier — obwieścił Grioni zbliżając się i przedstawiając go kolejno gościom. — Signorina Gragine, która oświetliła kiedyś nasz ponury pałac... słońcem i, oczywiście swoją obecnością... Signor... przepraszam, mam okropną pamięć!

— Berezowicz — pomogła dziewczyna.

Grioni już nie powtórzył nazwiska i poprowadził dalej przyjaciela.

— Pani Oesterberg...

Doktór Cassier był bardzo blady.

— Bardzo mi przyemnie — powiedział nieco ochrypłym głosem, pochylając się nad dłonią pani Haliny. — Pani robi wrażenie trochę przestraszonej. Mam nadzieję, że nie moje przyjście to spowodowało.

— Nie... nie, panie doktorze... Tylko to było w pierwszym momencie takie niesamowite.... jak gdybym ujrzała ducha. To jest śmieszne, ale gdy pan wszedł do przedpokoju, serce mi przestało bić... Myślałam, że widzę... nieboszczyka męża...

— O! — zaciekawił się Antocki. — Pan doktór jest tak podobny do małżonki pani?

Pani Oesterberg przesunęła dłonią po czole, spojrzała na stojącego przed nią mężczyznę i potrząsnęła głową.

— N... nie... — odparła wahając się nieco: — Może wzrostem i figurą... Chociaż nie, Sven był silniej zbudowany. A z twarzy... nie, to wszystko jest zu pełny nonsens. Nie rozumiem doprawdy w czym się dopatrzyłam podobieństwa. Przepraszam wszystkich państwa, w swoim zdenerwowaniu dochodzę czasem do niepoczytalności.

— Pierwszy raz słyszę, by było jakiekolwiek podobieństwo między mną a doktorem Svenem Oesterbergiem ze Sztokholmu — rzekł spokojnie Cassier.

Odpowiedź zrobiła wrażenie pękającej bomby.

— Pan... Pan znał Svena?

— Tak, proszę pani — stwierdził doktór Cassier, lekko pochylając głowę. — Nie z międzynarodowych zjazdów lekarskich, lecz z Afryki. Spotkałem go przed dwoma laty w Kongo. Przebywał tam już dłuższy czas, prowadząc badania naukowe.

— Pan wie...?

— Dowiedziałem się z dzienników o nieszczęściu, które na panią spadło. Składam wyrazy szczerego współczucia. Trudno się uchronić przed nieszczęśliwym wypadkiem. Pocieszenie banalne, ale głęboko prawdziwe.

Łkanie wstrząsnęło panią Oesterberg.

— To nie był nieszczęśliwy wypadek, panie doktorze! Niech wszyscy mówią, co chcą. Ja wierzę z całą pewnością, że mąż został zamordowany.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Przy pomocy tych okularów można czytać bez spoglądania w książkę

Wynalezione zostały okulary o dwóch pryzmatach dzięki czemu ci, co lubią książkę czytać leżąc, mogą przy ich pomocy czytać bez podnoszenia głowy i bezpośredniego spoglądania w książkę lub gazetę

X. W. KNEBLEWSKI.

U źródeł mistycyzmu i fanatyzmu hiszpańskiego

(Ciąg dalszy)

Było to w XIII w. za rządów mądrego Alfonsa XI. króla Kastylii. Zdarzyło się, że w okolicach miasteczka Alia, pewien pasterz Caceres zgubił jedną ze swoich krówek. Szukał ją trzy dni po górach i dolinach Altamiry. Wreszcie znalazł, niestety już martwą. Zrezygnowany, pragnął tylko odciąć jej rogi. W chwili, kiedy zamierzał to uczynić przy pomocy noża, nagle spostrzegł, że krowa się ruszyła i stanęła przed nim żywa, żywiusieńka, w aureoli światła, otaczającego jakieś nieziemskie zjawisko. Była to Matka Boska. Usłyszał Jej głos. Poleciła mu by zabrał krowę, a poszedł do swego miasteczka i wezwał kapłany, by zaczęli kopać ziemię, gdzie bydle padło. A gdy to uczynili, dotarli do jakiegoś starożytnego grobu, znalazłszy w nim obraz cudowny, zbudowali dlań na tym miejscu kapliczkę, a później wspaniałą świątynię i klasztor. Zaczęły się tutaj dziać cuda. Guadelupa stała się Jasną Górą hiszpańską. Zająl się nią najpierw zwycięski król Alfons XI, wygrywając znaną bitwę z Maurami pod Salaminem. Nic więc dziwnego, że Kolumb nazwał nią jedną z odkrytych przez siebie wysp Antylskich, że stąd się wywodzi i również cudowny obraz Nuestra Senora z Guadelupy w Meksyku.

Taki to początek ma owo zmuszanie wołów do klękania przed Madonną w Rocio — dziękują one jakby za to cudowne przywrócenie życia owej krówce z Guadelupy.

Nietylko Sevilla jest siedzibą tych oryginalnych obyczajów, gdyż w innych miejscowościach znajdujemy nie mniej ciekawe objawy pobożności hiszpańskiej.

Malownicze i pełne obrazu są cerem onie i zwyczaje Wielkiego Tygodnia w takim miejscu pątniczym, jak Limpias na drodze z Bilbao do Santanderu, słynne z posiadania obrazu cudownego „Cristo de la Agonia", konającego Zbawiciela, który według wierzenia ludu hiszpańskiego, płacze od wieków krwawymi łzami.

W takiej Montana, krainie starożytnych Basków i hiszpańskiej Galicji, wobec figury Bogarodzicy i Patronów, marynarze wykonują owe starożytne „romerias", taniec ze szpadami.

W Compostelli odbywa się oryginalna procesja z relikwiami po katedrze przy grze fletów średniowiecznych (chirimias) w atmosferze pełnej silnego aromatu specjalnych kadzideł, palonych we wspaniałych średniowiecznych trybularzach przy grobie św. Jakuba.

Kto chce widzieć bogactwa renesansu i baroku hiszpańskiego dobywane ze skarbców katedralnych i kapitulnych oraz muzeów narodowych Toledo, albo Cordovy, niech przyjdzie na procesję Bożego Ciała. Czeka go tu zachwyt, a może i ekstaza na widok wspaniałości. Brylantami sadzona, subtelnie cyzelowana koronką złotą monstrancja, ginie w obłokach wonnych kadzideł, powodzi kwiecia i zieleni. Kapią złotem i artystycznymi wyszyciami i zdobieniami kapy i ornaty, kandelabry i feretrony, figury, sztandary i chorągwie. Budzą zdumieniem obrazy mistrzów których się tu nie chowa po zakam arkach zakstii i kapitularzy, ale pokazuje całemu światu. Wszystko otoczone mistyczną radością tłumów, głosi na swój oryginalny sposób triumf tajemnicy Najświętszego Sakramentu.

Odwrotnie znowu — ponure są pochody „opętanych przez diabła" w miejscowości Jaca. Odbywają się one w dzień św. Ozosjusza. Biorą w tym udział rozmaici jawnogrzesznicy, poczuwający się do ekspiacji i pokuty za swoje upadki i winy. Tłumaczy się wszystko tym, że lud hiszpański ma w charakterze swoim dużo mistycyzmu, dziedziczonego wiekami, — jeszcze z czasów złotego okresu Kościoła hiszpańskiego za królów katolickich.

W Valadolid odb[illegible] się pochody historyczne grup alegorycznych, ukł. de Juana de Juani i Grz. Fer[illegible] one barwny [illegible]raz dziejów Hiszpanii, tak [illegible]ogatych tak odrębnych od innych narodów i państw.

Nie[illegible] bractwa dobrej śmierci (Hermandad de la buona Morte) — w Barcelonie, owe pochody uliczne z trumnami, maskami śmierci i kościotrupami. Członkowie tego bractwa są odziani w oryginalne płaszcze z kapturem narzuconym na oczy. Otoczeni tłumami, przechodzą najstarsze dzielnice tego najnowocześniejszego i najliberalniejszego miasta w Hiszpanii, wnosząc między zgiełk i tłok ulicy grozę śmierci wymowne „Memento mori".

W Fuentarabia jest oryginalny ceremoniał wyboru przez rybaków zwierzchnika morza „Alcalde del mar". Jest on bardzo może prosty ale majestatyczny. Po ciasnych i krzywych ulicach kroczy pochód do starego zamczyska na wybory. Najpierw idą muzykanci, grający coprawda dzisiejsze melodie; kobiety, postrojone na biało, niosące na drążkach skrzyneczkę; za nimi chłopiec dźwiga sztandar stary, czerwony, dalej rybacy, a wreszcie tłum ogorzały, zdrowy i piękny w swej masie.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Ziemia Pomorska dla Armii

Odezwa Pomorskiego Wojewódzkiego Komitetu Obrony Narodowej

Pomorski Wojewódzki Komitet Obrony Narodowej ogłasza odezwę następującej treści:

Obywatele.

Armia nasza potrzebuje dozbrojenia. Naczelny Wódz Marszałek Śmigły - Rydz zwrócił się z apelem do całego społeczeństwa o pomoc w dozbrojeniu armii organizując „Fundusz Obrony Narodowej", mając na uwadze szybkość zbrojenia się państw sąsiednich, a nawet całej Europy.

Nad stanem tym nie wolno nam przejść do porządku dziennego i dlatego musimy odpowiedzieć czynem obywatelskiego poświęcenia i pełnej zrozumienia ofiarności.

My obywatele Ziemi Pomorskiej, rozumiejąc ważność wiemy, że armia ma prawo oczekiwać od społeczeństwa ofiarności w celu uzyskania niezbędnych i nowoczesnych środków technicznych których armii jest brak. Hasło: „Ziemia Pomorska dla Armii" niech dotrze wszędzie, aby w zwartym szeregu nie zabrakło nikogo bez względu na takie czy inne przekonania polityczne, bo armia jest naszą wspólną własnością, gwarantującą spokojne jutro granic państwa i naszego ogniska rodzinnego. W myśl tego hasła zróbmy wszystko, aby dozbroić wojsko naszego Korpusu VIII, będącego na naszej Ziemi Pomorskiej.

Dla upamiętnienia wysiłku czynu, nazwiska ofiarodawców względnie stowarzyszeń i związków, deklarujących kwotę od zł. 50 zostaną wpisane według kolejności zgłoszeń do specjalnie w tym celu założonej ZŁOTEJ KSIĘGI, która zostanie złożona w Muzeum Narodowym Ziemi Pomorskiej.

Ponadto nazwiska ofiarodawców, deklarujących kwotę od zł. 5000 zostaną wyryte na specjalnych tablicach bronzowych i wmurowane w ściany gmachu RATUSZA a nazwiska ofiarodawców, deklarujących kwotę od zł. 15.000 będą umieszczone na tablicach marmurowych i wmurowane na specjalnie wzniesionym w tym celu OBELISKU przed gmachem MUZEUM NARODOWEGO ZIEMI POMORSKIEJ w Toruniu jako stolicy Pomorza.

W skład prezydium Pomorskiego Wojewódzkiego Komitetu Funduszu Obrony Narodowej wchodzą:

Przewodniczący — min. RACZKIEWICZ Władysław, Wojewoda Pomorski, członkowie: J. E. ks. biskup dr. Stanisław Wojciech OKONIEWSKI, gen. brygady BORTNOWSKI Władysław, ŁĄCKI Wincenty — Pomorski Starosta Krajowy, DONIMIRSKI Jan — prezes Izby Rolniczej, TOR Stanisław — prezes Izby Przemysłowo - Handlowej, JAKUBOWSKI Piotr prezes Izby Rzemieślniczej w Toruniu.

Wydział Wykonawczy:

Przewodniczący: gen. bryg Thommee Wiktor dowódca OK. VIII, pierwszy zastępca inż. Dobrzycki Bogusław dyr. Kolei Państwowych, druga zast. Raszeja Leon — prezydent miasta Torunia, członek — mjr. Matuszewski Feliks szef uzbrojenia OK. VIII, sekretarz — Mugaj Stanisław podreferendarz Szefostwa Uzbrojenia OK. VIII, zastępca Matusiak Stefan poseł na Sejm R. P., skarbnik — mgr. Graszewicz Celestyn, zastępca Piątkowski Bernard wicedyrektor KKO. m. Torunia.

Królewski dar dla miasta Bydgoszczy

Zdjęcie nasze przedstawia fragment uroczystości, które odbyły się w Bydgoszczy ku czci wielkiego artysty malarza śp. Leona Wyczółkowskiego. Reprodukujemy moment, w którym wojewoda poznański p. Maruszewski dekoruje w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Bydgoszczy wdowę po wielkim malarzu p. Franciszkę Wyczółkowską złotym Krzyżem Zasługi, nadanym p. Wyczółkowskiej przez Pana Prezydenta Rzplitej za iście królewski dar, złożony przez Nią m. Bydgoszczy w postaci całej galerii obrazów Jej wielkiego męża.

Akces rad gminnych i gromadzkich do Obozu Zjednoczenia Narodowego

W ostatnich dniach na zebraniach rady gminnej **Chełmża - wieś** i rad gromadzkich **w Kończewicach, Chrapicach, Belczynach i Bogusławkach** powiatu toruńskiego radni, po zapoznaniu się z deklaracją płk. Koca uchwalili **przystąpić do Obozu Zjednoczenia Narodowego**, przy czym należy podkreślić, że odpowiednie rezolucje uchwalone zostały **przez wszystkich bez wyjątku radnych.**

Kredyt - to dobra rzecz!

Kto go nie miał - musi kupić zboże u Niemca!

W pewnych okolicach na Pomorzu, w których polskie gospodarstwa muszą dokupywać już zboże, możność zakupna istnieje przeważnie tylko u gospodarzy Niemców. Ci bowiem zboża jesienią nie sprzedawali wcale, otrzymując dostatecznie wysokie i dogodne kredyty ze swoich kas. Dlatego obecnie rozporządzają odpowiednimi zapasami zboża, przeznaczonego na sprzedaż a sprzedając po wyższej cenie — zarabiają.

Czy NPR. się rozpadnie?

W warszawskich kołach politycznych mówi się o możliwości rozłamu w Narodowej Partii Robotniczej. Niektórzy działacze tej partji ze Śląska i Pomorza mają podobno zamiar zgłosić akces do O. Z. N. W ostatnich dniach główny komitet wykonawczy N. P. R. wydał komunikat w sprawie zwoływania konferencji organizacyjnych i w nim przypomina, że prawo udziału w zjazdach partyjnych i konferencjach mają tylko czynni członkowie, posiadający legitymacje członkowskie wydane na 1937 rok.

Samobójstwo obłąkanej na tle religijnym

Wstrząsające chwile przeżyła onegdaj rodzina **Grade'ów**, zam. w Grudziądzu przy ul. Konarskiego 9. Córka ich, 35-letnia **Maria**, pozostająca u rodziców od dłuższego czasu poczęła zdradzać **silny rozstrój nerwowy**, wynikły na tle religijnym. Początkowo objawy choroby nie były zbyt niebezpieczne, z czasem jednak potęgowały się coraz więcej, aż wreszcie rodzina mocno zaniepokojona o los córki, starała się **o zabranie chorej do szpitala.** Nim jednak zdołano formalności załatwić stało się nieszczęście.

W nocy z wtorku na środę chora zdradzała tak silne objawy szału, że całą noc musiano jej pilnować. Nad ranem, kiedy rodzice wyszli, przy chorej pozostał tylko brat jej, lecz i on w pewnym momencie wyszedł z pokoju, w którym ona się znajdowała. Ten moment wykorzystała chora.

Szybko zamknęła drzwi na klucz i nim zdołano je otworzyć, obłąkana otworzyła okno i z drugiego piętra **wyskoczyła na podwórze.** Spadając uderzyła **głową o betonowy zlew i zabiła się na miejscu.** Krzyk rozpaczy wyrwał się z piersi rodziny. Wszelka pomoc była już zbyteczna.

Samobójstwo młodej i w dodatku dość przystojnej kobiety wywołało wielkie wrażenie w całym domu. Grade'owie są ewangelikami.

Złote krzyże zasługi na piersiach księży z Pomorza

Pan Prezydent Rzeczypospolitej zarządzeniem z dnia 15 kwietnia br. nadał księżom:

1) Pawłowi Konitzerowi, proboszczowi w Świeciu, radcy duchownemu oraz

2) Tadeuszowi Józefowi Wiktorowi Bartkowskiemu, proboszczowi w Nowem, powiatu świeckiego,

— Złote Krzyże Zasługi za zasługi na polu pracy społecznej. Ksiądz proboszcz Bartkowski obchodził w dniu wczorajszym, jak już pisaliśmy — 25-letni jubileusz proboszczostwa w Nowem.

Placówka historyczna DOK VIII.

Zebranie Komisji Orzekającej odbędzie się w dniu 24 kwietnia br. o godz. 10-tej w lokalu Okr. Urz. WF i PW. Wyznaczeni delegaci proszeni są o wzięcie udziału.

Tańsza nafta, benzyna i olej do silników w rolnictwie

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że urzędy skarbowe mogą całkowicie lub częściowo zwolnić rolników od płacenia podatku od olejów mineralnych, **przeznaczonych do poruszania silników** w rolnictwie. Zwolnieniu podlegają materiały pędne, jak benzyna, nafta i olej gazowy.

W podaniu należy podać: a) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela rolnika, b) do jakiego celu ma być użyty olej, c) roczne zapotrzebowanie oleju oraz w jakiej ilości ma być olej każdorazowo pobierany w wytwórni, d) nazwa i siedziba wytwórni, z której olej ma być pobierany, e) ustrój i moc silnika.

Podania o zwolnienie olejów od podatku należy wnosić do urzędu, w którego okręgu znajduje się gospodarstwo rolne.

Nie sadzić drzewek ze zmarzniętymi korzeniami

Pomorska Izba Rolnicza zwraca uwagę rolnikom, że na skutek braku pokrywy śnieżnej w czasie zimy ubiegłej w wielu miejscowościach, ucierpiały od mrozów drzewka owocowe w szkółkach. Uszkodzone zostały szczególnie korzenie grusz, szczepionych na pigwie, czereśni i śliw. Dlatego przy nabywaniu drzew należy zwrócić uwagę na stan korzeni.

Do sadzenia nadają się tylko drzewka nie zmarznięte, zdrowe, które posiadają przynajmniej kilka korzonków o jasnym przekroju.

Zbieżne losy dwóch mężatek w Kościerskim

Niczym panny Taylor w Ameryce

Mniej więcej przed rokiem zapoznały się dwie rodziny małżonków **M.** z Kościerzyny i **S.** z Łubiany w pow. kościerskim. Podczas omawiania stosunków rodzinnych wyszedł na jaw niezwykły zbieg okoliczności, towarzyszących obu mężatkom.

Otóż obie małżonki **urodziły** się jednego i tego samego dnia i roku, a według metryki to i tej samej **godziny.** W tym samym dniu, miesiącu i roku miały **zaręczyny** a następnie ślub. Obie — pomimo, że są ewangeliczkami — zagustowały w **katolikach,** których obrały na mężów. Po 5 latach małżeństwa obie są **bezdzietne.**

Odkrycie to żywcem przypomina amerykańską historię dwóch panien Taylor, „duchowych bliźniąt", o czym przed paru dniami pisaliśmy.

Wiosenna pomoc siewna na Pomorzu

W związku z zeszłorocznym nieurodzajem i stwierdzonym w ostatnim tygodniu częściowym wymarznięciem zasiewów ozimych i koniczysk, na skutek starań oddziałów **Państwowego Banku Rolnego w Grudziądzu i Gdyni,** dalej **Pomorskiej Izby Rolniczej** i **Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego,** popartych usilnie u władz centralnych przez pana wojewodę pomorskiego Raczkiewicza, przyznana została dla Pomorza następująca kredytowa pomoc siewna:

1) kredyt 7½% na okres do 1 roku, w Państwowym Banku Rolnym, na ogólną sumę **870.000 zł.;**

2) kredyt ulgowy 3% na okres do 1 roku dla dotkniętych klęskami żywiołowymi na ogólną sumę **300.000 zł.;**

3) kredyt ulgowy 5-letni **dla osadników** na ogólną sumę **85.000 zł.**

Kredyt normalny w wysokości 770 tys. zł. i ulgowy w wysokości 100 tys. zł. **został już rozprowadzony,** bądź bezpośrednio przez **oddziały P. B. R.** w Grudziądzu i Gdyni, bądź za pośrednictwem **banków ludowych,** zaś z kredytu ulgowego dla osadników udzielił **urząd wojewódzki** pożyczek na sumę **67 tysięcy zł.**

Reszta ostatnio przyznanych kredytów normalnych i ulgowych, rozprowadzona zostanie w dniach najbliższych.

Poza tym, przyznany kredyt bezprocentowy dziesięciomiesięczny, na sadzeniaki rakoodporne w sumie 55 tys. złotych, został również przez oddziały P. B. R. w Grudziądzu i Gdyni w większości przydzielonych tym oddziałom kwot rozprowadzony.

Niezależnie od tego **miejscowe K. K. O.** rozprowadziły również wśród rolników pewne kwoty kredytów z funduszów własnych.

Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przyznało niezależnie od pomocy jesiennej, na pomoc wiosenną dla rolników poszkodowanych przez klęski żywiołowe i huragan zł. **10.000 w formie zapomóg bezzwrotnych lub na odrobek przy robotach publicznych.**

Z sumy tej pan wojewoda pomorski przydzielił zł. **7000** dla powiatu toruńskiego i po zł. **1.500** dla pow. wąbrzeskiego i starogardzkiego.

Również poczynione zostały starania u władz centralnych o przyznanie dla rolników **ulg** w spłacie terminowych zobowiązań **wiosennych.**

Dzień w Bydgoszczy

Piątek, dnia 16 kwietnia

KALENDARZYK

Piątek, 16. 4. Bazylego
Sobota, 17. 4. Benedykta
Niedziela, 18. 4. Aniceta

STAN WODY W WIŚLE

Stan wody w Wiśle z dnia 15. 4.: Kraków — 1,88 (1,70); Zawichost + 2,00 (2,01); Warszawa + 1,94 (1,89); Płock + 1,88 (1,93); Toruń + 2,33 (2,44); Fordon + 2,40 (2,49); Chełmno + 2,28 (2,38); Grudziądz + 2,57 (2,67); Korzeniewo + 2,72 (2,84); Piekło + 2,36 (2,53); Tczew + 2,58 (2,76); Einlage + 2,50 (2,56); Schiewenhorst + 2,44 (2,46).

Temperatura wody w Wiśle 6,5 (6,3).

Uwaga. Liczby w nawiasach oznaczają stan z dnia poprzedniego.

Z miasta

— **Zmiana na stanowisku kierownika niemieckiego urzędu paszportowego w Bydgoszczy.** Długoletni kierownik niemieckiego urzędu paszportowego w Bydgoszczy sekretarz konsularny p. Fischer zarządzeniem władz niemieckich przeniesiony został do ambasady niemieckiej w Budapeszcie. Stanowisko kierownika niemieckiego urzędu paszportowego w Bydgoszczy władze niemieckie powierzyły p. Engelmanowi, dotychczasowemu sekretarzowi konsulatu niemieckiego w Gracu.

— **Kradzież roweru.** Z korytarza Ubezpieczalni Społecznej nieznany sprawca skradł rower na szkodę p. Lampki Henryka (Koszarowa 32) wartości 320 zł. O stracie L. powiadomił policję.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** W dniu targowym uległa nieszczęśliwemu wypadkowi p. Lemańczyk Michalina, zam. przy ul. Ugory 24. Poślizgnąwszy się upadła tak nieszczęśliwie, że złamała nogę.

Zebrania — Odczyty

— **Walne zebranie Związku Sybiraków i Komendy Koła Żołnierzy b. 5-tej Dywizji Sybir.** odbędzie się w niedzielę dni 18 bm o godz. 15 w restauracji pod Lwem.

— **Zaszczytne odznaczenie znanego lekarza bydgoskiego.** Ceniony w Bydgoszczy i znany w sferach towarzyskich miasta lekarz p. dr. Tadeusz Gadomski otrzymał za udział w walkach o wyzwolenie Polski Medal Niepodległości.

— **Nowe ceny chleba i bułek w Bydgoszczy.** Od dnia 15 bm. obowiązują w Bydgoszczy nowe ceny na chleb i bułki. Kilogram chleba żytniego kosztuje odtąd 36 gr., a bochenek 3 funtowy chleba żytniego 54 gr. Pszenna bułka w cenie 5 gr., która dotąd ważyła 50 gramów musi obecnie ważyć 60 gramów.

Propagandowa wystawa Związku Pań Domu w Bydgoszczy

W sobotę dnia 17 bm. o godz. 17 odbędzie się w sali „pod Lwem" przy ul. Marszałka Focha otwarcie propagandowej wystawy Związku Pań Domu.

Wystawa obejmuje prace kobiet miasta i wsi, nowości gospodarcze i artykuły interesujące panie domu.

Wystawę urozmaicą pokazy i odczyty: literacki — p. Gadomska, dietetyka — p. dr. Umbreitówna, ogrody miejskie — p. mgr. Michalski, kosmetyka — p. Ginter-Trzebuchowska, gotowanie w pergaminie — p. Węglikowska, przyrządzanie ryb — p. X.

Nadto będą codzienne pokazy przyrządzania budyniów i gotowania obiadów w ciągu 5 minut w szybkowarze.

Wystawa otwarta będzie od godz. 10—20.
Wstęp 30 gr., dla młodzieży 15 gr.
Wycieczki zbiorowe otrzymają zniżki.
Zamknięcie wystawy odbędzie się dnia 23 kwietnia rb. o godz. 18.

Trzej młodociani zawadiacy skazani po ośm mies. więzienia

Za ciężki uraz cielesny odpowiadali przed sądem 21-letni robotnik Arnold Schramm, 24-letni robotnik August Spitzer oraz 26-letni syn rolnika Fryderyk Bodemer, wszyscy zamieszkali w pow. szubińskim.

W niedzielę 30 grudnia ub. r., zamieszkali w Ciężkowie pow szubińskiego bracia Marian i Ksawery Starostowie udali się wraz z trzecim kolegą do swego znajomego Tam zastali trzech oskarżonych, z którymi od dłuższego czasu pozostawali w nieprzyjaznych stosunkach, wygrażając sobie nawzajem Oskarżeni wybiegli na drogę i kiedy goście z Ciężkowa przechodzili oskarżony Schramm, dopadłszy Ksawerego Starostę, uderzył go kijem w głowę. Gdy brat napadniętego Marian usiłował przyjść mu z pomocą, przyskoczyli do niego oskarżeni Bodemer i Spitzer i poczęli go bić też po głowie jakiemiś twardymi narzędziami tak silnie, że Marian Starosta na skutek zadanych mu ciosów padł zbroczony krwią na ziemię. Oprócz innych uszkodzeń cielesnych doznał Marian Starosta ciężkiego obrażenia czaszki, a nadto złamania lewej kości ciemieniowej i odtąd jest stałym kaleką.

Oskarżeni przyznali się do zarzucanego im czynu, tłumacząc się obroną konieczną.

Sąd ogłosił wyrok, skazujący oskarżonych Schramma, Bodemera i Spitzera po osiem miesięcy więzienia, zaliczając im areszt śledczy od stycznia b. r. Wykonanie kary zostało im warunkowo zawieszone na przeciąg lat 5.

Z walnego rocznego zebrania Towarzystwa Krajoznawczego

W sali Rady Miejskiej odbyło się w środę, dnia 14 bm. roczne walne zebranie bydgoskiego oddziału Towarzystwa Krajoznawczego przy nader licznym udziale członków i gości.

Zebranie zaszczycili swą obecnością: p. **starosta Suski, prezydent m. p. Barciszewski, delegat władz wojskowych p. kpt. Dapiński i p. poseł Sioda.**

Zebranie zagaił prezes oddziału bydgoskiego Towarzystwa Krajoznawczego p. **dr. Nieduszyński,** witając serdecznie gości i członków.

Najpierw **prezydent miasta p. Barciszewski** wygłosił bardzo interesujący i obszerny referat o roli Bydgoszczy w życiu Pomorza. Referent omówił w szczególności momenty gospodarcze naszego miasta, podnosząc konieczność ścisłej współpracy z Gdynią.

Marszałkiem walnego zebrania wybrany został p. **prof. Kulwieć z Torunia** a jako ławnicy p. **adwokat Śmigielski i b. poseł Langier.**

Sprawozdanie z działalności oddziału bydgoskiego T. K. oraz poszczególnych sekcyj wygłosili członkowie zarządu i kierownicy sekcyj.

Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorium.

W dyskusji zabrał głos p. **starosta Suski,** pracujący na niwie krajoznawczej od 25 lat i złożył oddziałowi bydgoskiemu serdeczne życzenia na nowy rok pracy.

Na wniosek jednego z członków wybrany został zarząd oddziału bydgoskiego w dotychczasowym składzie. Zarząd ten tworzą: prezes p. **dr. Czesław Nieduszyński,** wiceprezes p. **red. Konrad Fiedler,** sekretarz płk. w st. spocz. p. **Kazimierz Zachar,** skarbnik p. kier. **Franciszek Grudziński,** członkowie zarządu pp. insp. **Zbig. Kamiński,** dyr. **Marcin Matuszewski,** dyr. **dr. Teofil Trzciński,** prof. **Florian Pankowiak,** kier. **Piotr Wiszniewski,** red. **Wojciech Rzeźniacki** kier. muzeum. **Kazimierz Borucki,** prof. **Jan Monasterski.**

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali pp.: **dyr. Antoni Kwiatkowski** (przewodniczący) **Paweł Słomski i Feliks Dolczewski.**

Członkom zarządu oraz kierownikom poszczególnych sekcyj wyrażono serdeczne podziękowanie za sprężystą i owocną działalność

W dniach 24 i 25 kwietnia br. oddział bydgoski T. K. gościć będzie wycieczkę kolonii amerykańskiej. W dniach 22 i 23 maja br. odbędzie się w Bydgoszczy ogólno-polski zjazd krajoznawczy. Dnia 9 czerwca przybędzie do Bydgoszczy wycieczka rumuńska, zaś w ostatnich dniach lipca br. odbędzie się „Tydzień Bydgoszczy". Rok bieżący obfitować zatem będzie w wielkie i nader ważne imprezy krajoznawcze.

P. prof. **Kulwieciowi** podziękowali zebrani za sprawne przewodnictwo.

DYŻUR NOCNY APTEK

Od 12 do 18 bm. pełnią dyżur: Apteka Piastowska, ul. Śniadeckich 49. tel. 3682; Apteka pod Złotym Orłem Rynek Marszałka Piłsudskiego 1. tel. 3098.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

W piątek przedstawienie zawieszone z powodu próby generalnej. W sobotę premiera niezmiernie wesołej komedii spółki autorskiej Szanto i Szescen'a pt. **„Tempo 120".** Pierwszorzędne walory sceniczne, dowcip słowny i sytuacyjny, oraz pomysłowa reżyseria J. Szyndlera, rokują sobotniej premierze duże i zasłużone powodzenie. W głównych rolach wystąpią pp.: Michalska Morozowiczowa, Ślaska (wyst. gość.), Dytrych, Gajdecki, Iwański, Jaglarz, Koczanowicz, Leśniowski, Lochman, Nowakowski, Połoński, Serwiński i Ziemski.

Nowe piękne wnętrza J. Hawryłkiewicza.

W niedzielę po południu **„Ludzie na krze",** wyborna komedia Wernera w koncertowej grze całego zespołu. Początek o godz. 16-tej.

Bilety po cenach zniżonych już nabywać można w kasie teatru.

KINA:

KRISTAL: „Ordynat Michorowski" i nadprogram.
APOLLO: „Tajemnica panny Brinx".
ADRIA: „Antony Allody" i nadprogram.
MARYSIEŃKA: „Bogate biedactwo" z Shirley Temple.
BAŁTYK: „Teraz i zawsze" i „Światło w ciemności".
REWIA: „Miłość szpiega" i „Małżeństwo na bezdrożach".

Liceum pedagogiczne w Bydgoszczy

Z początkiem września br. będzie otwarte na miejsce dotychczasowego seminarium nauczycielskiego liceum.

O przyjęcie do klasy I liceum pedagogicznego mogą się ubiegać kandydaci, którzy w terminie do 1 września ukończą lat 16, a nie przekroczą lat 20, którzy ukończyli 4-letnie gimnazjum ogólnokształcące nowego typu albo 6 klas gimnazjum starego typu, którzy są wolni od chorób, zagrażających zdrowiu otoczenia oraz od wad i ułomności cielesnych, któreby w przyszłości mogły im przeszkadzać w sprawowaniu obowiązków nauczycielskich, którzy nie są pozbawieni słuchu muzycznego.

Liceum pedagogiczne składać się będzie z trzech klas, po których ukończeniu i złożeniu egzaminu dojrzałości kandydaci otrzymają dyplomy nauczycielskie, uprawniające do nauczania w szkołach powszechnych, a także do wstąpienia na uniwersytet i do niektórych innych wyższych zakładów naukowych. Ma to duże znaczenie praktyczne szczególnie dla młodzieży mniej zamożnej, która po ukończeniu liceum pedagogicznego uzyskuje te same prawa, co po maturze liceum ogólnokształcącego, a równocześnie odrazu kwalifikacje zawodowe, dające jej możność natychmiastowego zarobkowania. Ponieważ wskutek znacznego powiększenia liczby etatów nauczycielskich obecne bezrobocie wśród abiturientów seminariów zniknie w najbliższej przyszłości, młodzież wstępująca do liceum pedagogicznego, może liczyć na to, że każdy abiturient tej szkoły otrzyma natychmiast posadę nauczycielską.

Przy liceum pedagogicznym będzie istniał internat. Jest to bardzo ważne dla rodziców młodzieży zamiejscowej, gdyż synowie ich znajdą w internacie tanie i wygodne pomieszczenie z troskliwą i fachową opieką, co ułatwi im ukończenie studiów.

Liceum pedagogiczne mieścić się będzie w gmachu dotychczasowego seminarium nauczycielskiego, bogato zaopatrzonym w pomoce naukowe i nowoczesne urządzenia (kaplica rz.-kat., pracownia, świetlica, radio, bogata biblioteka, kort tenisowy i ślizgawcowy, kąpielnia, ogród szkolny itp.).

Kandydaci będą poddani egzaminowi wstępnemu z języka polskiego i matematyki. Od egzaminu wszakże może zwolnić rada pedagogiczna na podstawie przedłożonych świadectw.

Kuratorium Okręgu Szkolnego zarządziło przeprowadzenie próbnych zapisów do liceum ped. we wszystkich prywatnych i państwowych gimnazjach. Niezależnie od tego kandydaci do liceum, którzy nie uczęszczają obecnie do gimnazjów, a mają ukończonych 6 klas gimnazjalnych dawnego ustroju szkolnego, winni jak najprędzej **niepóźniej, niż do 25 kwietnia br.,** skierować swoje zgłoszenie do dyrekcji seminarium nauczycielskiego. Od ilości bowiem zgłoszeń uzależni władza szkolna otwarcie jednego lub 2-ch równoległych oddziałów liceum pedagogicznego z początkiem września.

(—) Dr. Edward Winkler.

Dwaj lokatorzy pobili dotkliwie właściciela domu

Skazano ich na siedem miesięcy więzienia

W dniu 15 bm. stanęli przed Sądem Okręgowym dwaj mieszkańcy Łabiszyna, Władysław Kotrys i Jan Jeżykowski, oskarżeni o pobicie. Oskarżeni zamieszkiwali w domu kupca Mikołaja Grabowskiego. Właściciel nieruchomości skarżył kilkakrotnie obu oskarżonych o eksmisję i na tym tle dochodziło często do kłótni. Oprócz tego miał Grabowski w podstępny sposób wyłudzić od Jeżykowskiego większą sumę pieniędzy i usunąć z mieszkania jego nieruchomości. Czując do Grabowskiego wielką urazę, Jeżykowski wspólnie z Kotrysem postanowili go obić. Okazja się znalazła i pewnego dnia dopadli Grabowskiego, zadając mu pałkami szereg ciosów w głowę tak silnych, że ten stracił przytomność. Pobity Grabowski odniósł złamanie kości łokciowej oraz wstrząsu mózgu.

Przed sądem Jeżykowski do winy nie przyznał się, twierdził, że był krytycznego dnia w mieście. Drugi oskarżony częściowo tylko przyznał się do awantury.

Sąd jednak na podstawie przewodu sądowego oraz zeznań świadków uznał winnych zarzucanego im czynu i skazał każdego po siedem miesięcy więzienia.

Udusiła swoje dziecko i ukryła w oborze pod mierzwą

16-letnia służąca Agata Eisner, bez stałego miejsca zamieszkania, szukała noclegu. Rolnik Damazyn zam. w Nowymmieście, ulegając prośbie nieszczęśliwej, przyjął ją na noc do siebie. Ponieważ w mieszkaniu nie było miejsca, umieścił Eisnerównę w oborze na słomie. Nad ranem Eisnerówna opuściła gościnne miejsce u rolnika.

Wieczorem tego samego dnia podczas dojenia krów Damazyn dokonał makabrycznego odkrycia. Pod mierzwą leżały ukryte zwłoki noworodka płci męskiej. Dookoła szyjki dziecka zaciągnięte było powrósełko ze słomy. Śmierć nastąpiła wskutek uduszenia.

Zawiadomiona przez rolnika policja przeprowadziła śledztwo, w wyniku którego Eisnerównę ujęto i osadzono w areszcie.

Sprawa ta znalazła epilog w dniu 15 bm. na wokandzie Sądu Okręgowego, dokąd oskarżoną Eisnerównę sprowadzono pod eskortą policyjną.

Przed sądem oskarżona przyznała się do uduszenia dziecka. Czynu tego dopuściła się dlatego, że znajdowała się wówczas bez dachu nad głową, w warunkach bardzo trudnych i ciężkich.

Sąd wobec młodego wieku oskarżonej skazał ją na dom poprawczy, zawieszając karę na lat 3, przy czym polecając oddać ją pod dozór ojca.

Wycieczka LOPP do Gdyni

Zarząd Obwodu Miejskiego LOPP podaje do wiadomości Kół LOPP i sympatyków, że w Zielone Świątki organizuje wycieczkę do Gdyni. Warunki udziału w wycieczce są następujące: 1) przejazd koleją do Gdyni i z powrotem przy udziale ponad 500 osób 5,80 zł od osoby, poniżej 500 osób zł 7,60 od osoby 2) cena noclegu za jedną dobę od jednej osoby zł 1,30; 3) zwiedzanie urządzeń portowych przy udziale 500 osób 0.50 zł od osoby; 4) przejazd na Hel przy udziale 500 osób zł 2.10 od osoby tam i z powrotem.

Zgłoszenia uczestników wycieczki, którzy reflektują na noclegi należy nadsyłać do 24 kwietnia najpóźniej z równoczesnym doręczeniem opłaty. Zgłoszenia wszystkich uczestników wycieczki należy uskutecznić do 6 maja br.

Nadmieniamy. że pkt. 2, 3 i 4 nie obowiązują uczestników wycieczki.

Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Obwodu Miejskiego LOPP. ul. Konarskiego nr. 5a tel. 36-70 w godzinach od 10 do 14 i od 17 do 18.

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
z dnia 15 kwietnia 1937 r.

Dewizy

Belgia 88,90—89,08—88,72 Berlin 212,78—211,94; Gdańsk 100,00—100,20—99,80; Amsterdam 288,95—289,67—288,23; Kopenhaga 115,84—115,26; Londyn 25,89—25,96—25,82; Nowy Jork czeki 5,27 i ćwierć — 5,28 i pół — 5,26; kabel 5,27 pięć ósmych — 5,28 siedem ósmych — 5,26 trzy ósme; Oslo 130,38—129,72; Paryż 23,55—23,61—23,49; Praga 18,38—18,43—18,33; Sztokholm 133,50—133,83—133,17; Zurych 120.20—120.50—119.90; Wiedeń 99,20—98,80; Mediolan 27,85—27,95—27,75; Helsinki 11,47—11,43; Montreal 5,28 i pół — 5,26

Tendencja nieco słabsza.

Akcje

Bank Polski 100,00; cukier 30,50; węgiel 19,50; Lilpop 13,15—13,00; Ostrowiec 27,50; Starachowice 32,00.

Tendencja nieco słabsza.

Papiery procentowe

3 proc. pożyczka inw. 1-sza em. 65,50 serie 85,00; 3 proc. pożyczka inw. 2-ga em. 64,50 serie nienot.; 5 proc. konwersyjna 57,25; 6 proc. dolarowa 55,00 kupon 4,31; 4 proc. premiowa dolarowa 44,50—44,75; 7 proc. stabilizacyjna 368,00 bez kuponu; 4 proc. konsol. 55,25—55,13—53,75—54,00 dwa ostatnie drobne; 4 proc. pozn. ziemstwa kredytowego 43,00; 4 proc. poznańskiego ziemstwa kredytowego seria K 49,25; 8 proc. ziemskie dolarowe kupon 46,37; 4 i pół proc. ziemskie seria 5-ta 52,63; 5 proc. Warszawy Nowe 57,50—57,75; 5 proc. Radomia Nowe 42,25; 6 proc. obl. Warszawy 6-ta emisja 61,25—61,00; 6 proc. obl. Warszawy 8 i 9-ta emisja 57,00. Tendencja dla pożyczek niejednolita, dla listów utrzymana.

Waluty

Belgi belg. 89,08—88,65; dolary amerykańskie 5,28 — 5,25 i pół; kanadyjskie 5,28 — 5,25 i pół; floreny holenderskie 289,67—287,95; franki francuskie 23,61—23,47; franki szwajcarskie 120,50—119,70; funty angielskie 25,76—25,80; guldeny gdańskie 100,20—99,80; korony czeskie 16,20—15,70; korony duńskie 115,84—115,00; korony norweskie 130,38—129,40; korony szwedzkie 133,83—132,85; liry włoskie 24,50—23,50; marki fińskie 11,47—11,00; marki niemieckie 125,00—122,00; szylingi austriackie 97,50—96,50; marki niemieckie srebrne 130,00—127,00.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA
z dnia 15 kwietnia 1937 r.

Zboże. Cen transakcyjnych nie ma. Ceny orientacyjne: pszenica 29,25—29,50 — spokojne; mąki pszenne (standarty stare) o 50 groszy niżej — spokojne; otręby żytnie 15,25—15,75; pszenne grube 15,75—16,25; pszenne średnie 15,00—15,50; rzepak zimowy 56—57; makuch lniany 24,25—24,50; rzepakowy 18,00—18,25; słonecznikowy 24,25—25,00; śrut soja 24,00—25,00; reszta bez zmiany.

Ogólne usposobienie: spokojne.

Obroty: żyta 112; pszenicy 135; jęczmienia 90; owsa 30.

NOTOWANIA GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY
z dnia 15 kwietnia 1937 r.

Żyto 24,75—25,00; pszenica 30,00—30,25; owies 22,00—22,25; jęczm. browarowy 26—27; 661—667 g-l 24,25—24,75; 643—649 g-l 24—24,25; 620,5—626,5 g-l 23,50—23,75; mąka żytnia wyciągowa gat. I 0—50 procentowa wł. w. 37,50—38,00; gatunek I 0—65 procentowa wł. w. 35,75—36,25; gatunek II 50—65 procentowa wł. w. 29,00—29,75; mąka żytnia razowa 0—95 procentowa wł. w. 29,25—29,75; mąka pszenna gatunek I wyciągowa 0—20 procentowa wł. w. 49,25—50,75; gatunek I A 0—45 procentowa wł. w. 48,25—48,75; gatunek I B 0—55 procentowa wł. w. 47,50—48,00; gatunek I C 0—60 procentowa wł. w. 46,50—47,0; gatunek I D 0—65 procentowa wł. w. 45,75—46,25; gatunek II A 20—55 procentowa wł. w. 41,50—42,50; gatunek II B 20—65 procentowa wł. w. 41,00—42,00; gatunek II C 45—55 procentowa wł. w. 40,00—41,00; gatunek II D 45—65 procentowa wł. w. 39,25—40,25; gatunek II E 55—60 procentowa wł. w. 38,00—39,00; gatunek II F 55—65 procentowa wł. w. 35,00—35,50; gatunek II G 60—65 procentowa wł. w. 34,00—34,50; mąka psz. razowa 0—95 proc. wł. w. 37,00—37,50; otręby żytnie wymiał standartowy 16,00—16,50; otręby pszenne miałkie standart. 16,75—17,25; otręby pszenne średnie standartowe 16,50—17,00; otręby pszenne grube standartowe 17,25—17,50; otręby jęczmienne 17,25—17,75; groch Wiktoria 22,00—24,00; groch Folgera 22,00—24,00; groch polny 22,00—23,00; wyka 22,50—23,50; peluszka 22,00—23; łubin niebieski 13,00—13,75; łubin żółty 14,00—14,50; seradela 23—25; rzepak zimowy bez worka 56,00—58,00; rzepik zimowy bez worka —; mak niebieski 68,00—72,00; siemię lniane 52,00—55,00; gorczyca 32—34; koniczyna żółta odłuszczona 60—70; koniczyna biała 100—130; koniczyna czerwona surowa 95—115; koniczyna czerwona czyszczona 97 procentowa 130—140; makuch lniany 24,00—24,50; makuch rzepakowy 18,00—18,50; makuch słonecznikowy 40-42 procentowy 25,50—26,50; śrut soja 23,00—23,50; wytłoki suszone 9—9,50; ziemniaki jadalne pomorskie 5,50—6,00; ziemniaki jadalne nadnoteckie 5,00—5,50; płatki ziemniaczane 21,50—22,00; słoma żytnia prasowana 3,25—3,50; siano nadnoteckie luzem 5,75—6,25; siano nadnoteckie prasowane 6,25—6,75.

Ogólne usposobienie: spokojne.

✝

Dnia 14 kwietnia 1937 zmarł po długich i ciężkich cierpieniach zaopatrzony Sakramentami Świętymi nasz ukochany brat

śp.

Henryk Esden Tempski

Dr. praw i właściciel majątku Bukowepole

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 19-go kwietnia o godzinie 10.30 z kościoła parafialnego w Garczynie

o czym donosi w głębokim smutku pogrążone

Rodzeństwo

Sobacz, Bukowepole, Wrzeszcz p. Gdańsk, Bydgoszcz, Ostrowite, Strzepowo.

W dniu pogrzebu powozy oczekiwać będą na stacji kolejowej w Liniewie od 9.20 do godz. 10-tej.

2619

S. ✝ p.

Maria Szeliga-Magierowa

wdowa po dyr. Seminarium Naucz. M. w Toruniu

urodzona dnia 30 marca 1880 r., zmarła po ciężkiej chorobie, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 14 kwietnia 1937 r. w Toruniu.

Eksportacja zwłok na cmentarz parafialny Najśw. Marii Panny, przy ul. Wybickiego, nastąpi z „Lecznicy na Mokrem" w sobotę, dnia 17. IV. 1937 r. o godz. 15.

o czym zawiadamiają

córka, synowe i synowie.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Najśw. M. P. w sobotę, dnia 17 kwietnia b. r. o godzinie 7.45 rano.

Programy radiowe

Piątek, 16 kwietnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Patrz programy lokalne. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Programy lokalne. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „Pożywna potrawa w jednym garnku" — pogadanka Zofii Czerny. 13.00—15.00 Przerwa. 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Patrz programy lokalne. 16.15 Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16.30 Koncert orkiestry Straży Więziennej pod dyr. Leopolda Spitzera. 17.00 „Program liceów ogólnokształcących" — odczyt dla rodziców wygł. dr. Bogdan Suchodolski. 17.15 Koncert w wykonaniu Jerzego Sulikowskiego — fortepian i Ludwika Kurkiewicza — klarnet (z Łodzi). 17.50 Pogadanka aktualna. 18.00 Wiadomości sportowe ogólne. 18.05 Poradnik sportowy — red. J. Włodarkiewicz. 18.15 Programy lokalne. 18.50 „Przegląd rolniczej prasy" — inż. Irena Niewodniczańska (z Wilna). (Katowice i Łódź nad. aud. lok.). 19.00 „Ze wspomnień o Bolesławie Prusie" z książki Tadeusz Hiża „Talent, dziwactwo i coś jeszcze". 19.20 „Z pieśnią po kraju" — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 19.45 Fragment operowy. 20.00 Pogadanka muzyczna. 20.15 Koncert symfoniczny. Transmisja z Filharmonii Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego i Beweridge Webster — fortepian W przerwie około godziny 21.00 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 22.30 „Skrzynka zażaleń Nr. 1" „Monolog Mariana Hemara wypowie Jacek Woszczerowicz (wznowienie) 22.45 Patrz programy lokalne. 23.00—24.00 Patrz program Warszawy II (Mokotów) i Lwowa.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

7.25 „Parę informacyj". 7.30—8.00 Muzyka (płyty) (z Warszawy). 12.03—12.30 Wirtuozi fortepianu i skrzypiec — płyty (z Warszawy). 13.00—14.00 Muzyka popularna — płyty. 15.15 Rytmy taneczne — płyty. 15.35 Jak spędzić święto? — pogadanka krajoznawcza w opracowaniu Henryka Gąsiorowskiego. 15.40—16.15 Muzyka wokalna — płyty. 18.15—18.20 Poradnik sportowy w opracowaniu Leona Tetzlaffa. 18.20 Mistrzowie włoscy 18 wieku. 18.45—18.50 Program na jutro. 22.45—23.00 Muzyka taneczna — płyty (z Warszawy).

Sobota, 17 kwietnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Patrz programy lokalne. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert popularny w wykonaniu orkiestry reprezentacyjnej Kolejowego Przysposobienia Wojskowego. 12.40 Dziennik połudn. 12.50 Patrz programy lokalne. 13.00—14.30 Przerwa. 14.30 Teatr Wyobraźni. Słuchowisko dla dzieci starszych p. t. „Związek 4-ch zuchów" — Adolfa Matthaus'a w przekładzie Anieli Waldenbergowej. 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Patrz programy lokalne. 16.15 Melodie Suppe'go — orkiestra Adama Hermana (z Krakowa). 17.00 Koncert solistów: Wykonawcy: Luba Lewicka (śpiew), Janina Familier-Hepnerowa (fort.), prof Ludwik Urstein — akompaniament. 17.50 Przegląd wydawnictw — prof. Henryk Mościcki. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.20 Patrz programy lokalne. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja dla Polaków za granicą: „Nasze rolnictwo" — w opracowaniu Stanisława Roya (z Poznania). 19.30 „Salon Choufleury" — operetka w I akcie J. Offenbacha (ze Lwowa) w przekładzie J. Chęcińskiego, oprac. muz. Jakuba Munda. 20.30 Nowości literackie omówi Jan Lorentowicz. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego i Jerzy Czaplicki (baryton). 22.00 „Kukułka wileńska" — w opracowaniu Teodora Bujnickiego. 22.30—23.00 Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego z udziałem Czwórki Radiowej 23.00—0.30 Patrz program Warszawy II (Mokotów), Lwowa i Łodzi.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

7.25 „Parę informacyj". 7.30—8.00 Muzyka płyty (z Warszawy). 12.50—13.00 Samowystarczalność pasz — pogadanka rolnicza w opracowaniu inż. Władysława Skrzypka. 13.00—14.00 Melodia za melodią (płyty). 15.15 Robert Schumann: Etiudy symfoniczne w wykonaniu Cassadesusa — fortepian (płyty). 15.30 Życie kulturalne Pomorza. 15.40 Nastroje wojenne w muzyce (płyty). 18.20 Gawęda gdańska. 18.30 Chwila wiolonczeli (płyty). 18.45—18.50 Program na jutro.

ZAGRANICA

19.35 Radio Romania. Recital śpiewaczy Sergiusza Beniego. 20.00 Lipsk. „Elektra" — opera R. Straussa (transmisja z Opery). 20.00 Wiedeń. „To jest miłość" — radiopotpourri Riedingera. 20.10 Hamburg. „Ukochana" — operetka Dostala pod dyr. Kompozytora. 20.30 M. Ostrawa. „Fatinitza" — operetka Suppego. 20.30 Radio Paris. Koncert symfoniczny. 21.00 Mediolan. „Lioia" — opera G. Mule (transmisja z Palermo). 21.00 Wieża Eiffla. Koncert symfoniczny.

Tabela loterii

z dnia 15 kwietnia

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

I dzienna wygrana Zł 5.000 na nr 10066
Zł 75.000 na nr 58488
Zł 15.000 na n-ry: 157367 162703
Zł 5.000 na n-ry: 1239 29633 75204
Zł 2.000 na n-ry: 11593 53560 58158 84714 145745
Zł 1.000 na n-ry: 43539 88193 154101 157706 171775 185289
Zł 500 na n-ry: 6244 19304 42257 46883 48095 58347 127424 127960 135888 141181 142796 188911
Zł 400 na n-ry: 52238 56877 61489 68300 84983 110407 116659 137459 151711 170689
Zł 300 na n-ry: 623 2061 12174 34325 36195 38658 77770 84854 86646 90653 98501 118606 128807 130288 132549 159134 173171
Zł 250 na n-ry: 303 934 4911 10481 13146 17499 33906 48452 53108 62402 72835 78939 85531 88547 98567 119932 124693 134121 139972 140295 149564 161455 166095 167248 168133 17108 178953 191598

Wygrane po 200 zł

372 428 984 1176 358 981 2241 3788 4229 35 340 551 862 5162 367 6985 7161 958 69 8196 527 9152 868 998
10517 29 11924 12218 77 583 686 721 80 82 13231 649 14849 908 20 15137 16311 14 597 893 17082 18042 63 526 998
220215 93 398 413 521 709 978 21146 404 82 95 527 760 22117 327 45 639 960 23158 23215 841 25243 26658 27125 235 687 761 966 28700 850 29153 826
30733 31016 276 343 32047 33610 885 34434 680 35054 789 96 847 36004 38576 39183 468
40358 515 40 52 41698 42317 43033 219 628 44197 314 45087 660 911 46325 712 917 47165 389 547 673 48366 629 817 49019 710 83
50005 123 55 811 51790 938 52119 417 896 53070 526 816 54007 81 214 362 574 55695 57154 656 945 58032 65 578 681 729 876 919 59364 924
60287 527 36 714 909 61221 369 721 62021 416 525 63405 803 912 64448 65092 155 423 697 818 932 66079 674 67464 81 844 68798 891 915 69158 909
70004 118 233 506 71518 99 937 72013 104 73329 708 74240 887 75029 57 167 76103 543 880 993 77735 78089 143 71 200 703 79973
80265 726 81 82220 999 83219 507 85726 61 86483 732 842 87076 525 88193 298 555 89574 986
90173 707 38 976 91187 92900 47 93079 749 94098 846 95683 984 96016 192 549 967 97232 556 639 98049 297 433 99269 517 51 64 703 815 98
100005 145 376 634 102173 949 103513 934 104081 124 271 394 646 775 105372 75 106152 758 947 83 107319 444 811 109023 223 54 818
110900 3 111455 554 112673 113846 114214 507 93 832 51 116929 117396 601 96 901 18 118190 919 119498
120308 520 121003 716 122197 124044 518 129422 64 79 622 148 269 125169 289 702 126009 127168 339
130699 957 131021 38 405 51 132175 819 85 134571 602 135208 10 137472 138249 139067 682
140864 954 141494 142092 552 89 878 143023 219 310 66 79 792 883 144328 429 950 145064 540 146296 147188 550 721 937 148024 28 478 837 67 956 149557
150500 988 151453 983 152678 935 153146 700 154163 408 985 155610 60 89 156644 157038 380 158085 788 852 159008 819
160160 96 161315 595 162180 488 555 900 163192 321 410 69 164513 16 165001 654 166328 434 721 167925 168125 27 420 795 976 169614
170262 171075 426 172159 447 840 975 173374 967 174929 175116 444 176072 696 861 88 959 178257 451 530 98 770 179187 94 744
181617 53 869 950 182027 32 568 969 183390 488 184328 723 185022 504 629 186237 51 473 642 777 187057 188546 738 189399 638 990
190175 191194 99 323 54 57 459 561 192224 849 193501 194307 898

Wygrane po 50 zł

556 97 707 1238 77 586 2376 483 981 4324 914 6417 680 883 7387 763 989 9657
10098 268 94 690 11412 13595 634 14574 15075 202 484 17145 454 92 18808 19080
20282 21026 446 791 964 22214 515 23522 24560 25409 26582 886 27620 28424 747
30167 332 721 982 31219 853 32080 172 307 716 34861 93 36688 706 38304 84 424 842 39353
40101 232 41012 32 60 170 83 78 953 43 916 44142 45187 353 613 46111 295 867 919 47250 762 6 48173 348 936 62 49036 527
50128 602 993 51016 513 843 60 52018 52 354 65 53720 54095 55232 726 56038 110 406 838 57572 58220 514 806 59238 774
60165 431 863 914 62022 48 63376 714 64160 504 65520 965 66367 67194 558 652 68227 659 830 69548
70778 71192 328 54 543 72197 488 557 73705 74888 75068 114 84 77318 557 839 78266 595 79706
80265 423 923 81660 82148 83003 218 84729 85567 86133 223 328 540 87169 578 89477 821
90011 219 300 424 673 91055 377 481 601 824 85 93963 65 94254 95019 509 51 798 96068 576 97216 331 98076 496 99069 93 568 665
100147 409 569 730 101064 578 757 102215 857 103104 104540 873 105873 106846 107287 948 108099 116 558 109358 567 918
110178 111458 534 112835 113186 114525 805 115234 463 116144 117336 722 956 118494 705 926 119027 196 483
121802 19 39 927 122118 304 123265 409 124218 503 125514 28 126084 210 127221 448 782 128015 205 129041 402
130284 131238 424 132218 61 700 803 133508 687 134403 547 737 135253 316 136071 137148 271 138692 821 139629
140568 141742 826 907 142855 143154 310 683 742 98 144042 363 620 51 145304 534 146195 618 147434 503 97 702 148047 752 89 149984
150317 909 151222 922 152687 725 153416 25 638 154320 82 582 851 155543 762 830 156574 158144 516 808 159141 507 17 627 968
160160 269 348 730 161343 162365 502 69 913 163141 301 595 874 164080 456 96 165260 316 88 864 961 166299 167077 95 692 877 168225 39 846 169741
170435 82 729 171072 92 270 698 789 172202 173473 987 175138 176536 177376 445 178915 179790
180151 181655 839 182397 837 983 183508 71 946 184538 999 185238 636 865 186898 979 187740 188527 697 901 189203 775
190093 588 193409 78 846 194037 967

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł

198 1002 2549 724 4375 5738 6323 436 717 7597 8500 904 9349 503 617 948
10022 284 11194 12313 801 13843 14111 588 824 972 16212 471 537 17496 777 861 18348 539 19012 704 32
20066 787 21458 819 22893 23092 181 837 24156 618 25154 352 439 26714 27541 28336 708 29058
30196 206 31447 810 33649 35532 36082 790 39532
40676 41112 58 43112 239 528 44679 45664 46001 345 572 797 820 913 47551 48652 989
50100 689 51461 53727 827 55079 750 56526 776 57087 230 955 59 813 960 61453 63056 126 64040 561 65513 850 67356 68460
70152 849 72830 73272 75107 221 395 77388 78361 79779
82055 84794 86102 475 946 60 88775 89026 699 926
90657 91747 92193 93520 988 94650 743 95892 97020 178 321 99887
100628 920 101141 103910 104740 804 105034 107310 783 108704 885 109597
110098 924 111222 112343 606 782 889 940 114080 93 846 115161 227 305 455 855 116029 29 602 840 118244 373 783 119569
120007 712 122239 933 124094 125898 126653 127656 91 129830
131602 134273 447 933 135032 136138 473 137366 138618 80 866
140517 141543 142016 145142 618 146683 147953 149407
151441 712 868 153183 293 155141 156616 157142 158070 706
160625 92 970 161535 162633 163072 164558 165130 166589 640 167937 168520 877 169483 748
170154 574 172283 835 914 174387 401 798 868 175954 176118 177879
180105 998 181744 183180 296 448 185099 186630 872 187437 189528
191041 242 192393 775 193559 751 878 93 940 984 194620

Wygrane po 50 zł

3713 6317 7729 933 8221 631 9982 10287 12670 821 15695 424 661 791 18749 19964
20245 339 602 22522 627 24254 25472 26269
30015 365 570 33030 645 34621 806 963 36323 50 947 37015 345 39881
41982 43477 44107 45634 46331 709 47542 48097 243 396 892 971 49431
50310 52209 400 600 739 864 54164 509 56264 441 57138 395 58604
60504 649 821 947 61168 64682 67222 462 68594 69218 897
70390 71285 72657 706 73153 202 663 76806 36 78086 79 479
83387 547 878 84233 85523 86743 88334 89699
90853 92050 708 93752 94365 95953 97721 98338 566 99822
102966 103358 693 106050 107239 640 109599 894
110152 787 111350 754 112134 646 797 113071 389 115305 782 933 116459 989 117282 500 119977
120583 121440 125197 128133 129484 856 130353 477 132764 134099 424 135412 137012
140135 946 141751 142221 881 143817 145467 147014 148858 149472 562
150768 153045 986 154097 378 447 155185 156251 157857 977 158706 159369 448
160019 371 691 161450 163310 166121 169019 158 273 550
171196 936 173652 174697 175442 178193 401 914 179248 251
180914 181191 184603 185876 188177 714 190152 812 191220 304 192502 655 194397

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Siałodzienna zł. 20.00 na nr. 75339.
Złotych 50.000 na Nr. 72363.
Złotych 10.00 na numery: 51336, 107156 102936.
Złotych 5.000 na numery: 71643, 143077 174341.
Złotych 2.000 na numery: 10564, 115994 161951, 167071.
Złotych 1.000 na numery: 6363, 18682 43736, 103353.
Złotych 500 na numery: 3005, 12793, 56636 68296, 73886, 85191, 95010, 91048, 99647, 145945 150056.
Po złotych 400 na numery: 3161, 36269, 58434, 83851, 108499, 11947, 131670, 142488 167653, 183024, 189889, 185790, 193806.
Po złotych 300 na numery: 4162, 9980, 21066, 39777, 43311, 46014, 77013, 110537, 111492 114777, 129255, 140801 173085 184550
Po złotych 250 na numery: 6573, 820 9496 12251 22382 22503 30597 57841 70384 82293 96770 110920 110261 111627 117521 125084 471 127513 129163 130577 157519 857 160898 163624 184684 185190 186887 189139 1994909.

Wygrane po 200 zł

1493 97 1926 2088 240 3076 379 986 4316 5633 6022 622 7792 8226 44 9698
10168 541 11324 482 12585 753 13779 14557 15140 283 16551 637 814 17358 552 19353 711
20440 723 74 896 22118 804 23680 825 24349 429 27382 28085 29048 343 972
30008 268 31948 33235 555 35988 36342 37232 706 38014 275 290 39573 98
40606 41154 42635 43727 44832 44 45992 46689 47228 42 420 729 49153
50437 713 51904 52104 459 53073 971 54508 53 56706 57450 648 58029 59330
60554 61492 974 62151 837 63610 66059 66 315 67134 461 615
71798 75730 76119 526 49 79831
80135 371 81144 98 493 935 82839 84361 85188 486 671 86847 87542 641 76 792 88514 89050 707
93524 857 94013 546 95614 97401 880 98133 811
100538 986 102368 103886 104356 418 597 105450 820 109846
110274 344 401 115866 119646
120402 124006 186 366 449 526 125883 126024 776 127181
130955 132456 956 133756 134211 451 782 136024 182 137111 968
140425 78 143290 789 144155 145157 69 636 94 861 927 147044 56 257 329 148219 69
150838 153578 154632 155180 386 156639 157480 749 55 158345 814
160466 596 848 162038 163089 197 421 164827 97 165352 167738 169787
170432 171926 172214 86 173737 60 174608 177071 81 640 178465 834
181145 877 185058 186024 78 739 187979 188035 348 189570 727
190777 973 191154 523 193420 678 194353 445

Wygrane po 50 zł

837 915 1822 3087 594 686 5826 8149 734
10319 12125 30 13060 14188 591 15089 17582 832
21125 76 23408 24962 26544 27468
30226 34902 35102 425 624 87 36568
41245 412 804 42092 43362 44172 46907 47501 49704
50135 377 51533 668 52723 53195 6 575 54672 55892 56026 57173 58252 319 716 17 59143
60289 429 61023 620 62058 63050 64518 66584 951
70620 71893 73231 74475 944 75916 79137 379
80783 81000 565 728 868 84835 85819 86772 89499
91387 93617 94038 62 253 832 95062 96579 97575
100859 101856 102766 835 103830 105319 421 850 106494 823
110165 853 111272 112007 332 514 113741 114876 116617 118356 119179 562
120261 121042 122263 123228 792 125551 126368 412 128046 211 676 967
131415 132069 756 134238 397 136841 908 139451
141895 142058 143100 358 605 91 145047 147319 458 684 149050 159
151008 26 305 17 812 152166 253 153018 237 155971 159049 479
160611 896 161275 904 162666 163214 414 19 836 164745 50 165500 972 166315 775 168864 169732 942
170130 895 171841 174418 626 745 175187 177140 237 921 178320 772 920 58
180011 181803 63 183573 776 185381 187337 189390 768 986
191424 84 192406 839 80 648 193161 938

TORUŃ

Tapety w najnowszych deseniach nadeszły, rolka 0,45

Farby lakiery, pokost, terpentyna 2360

Szczotki wszelkiego rodzaju od najtańszych

Oliwy smary, tawott, benzyna

Karbolina do drzew owocowych przeciw robactwu

Szpagaty dla handlu i przemysłu kupisz najkorzystniej

w hurtowni

Jan Kapczyński
Toruń, Szeroka 35.

Chorzy! Mamy skuteczne zioła Hurtownia Drogeryjna, Jan Kapczyński, Toruń, Szeroka 35. 2510C

Mieszkanie 8-pokojowe, komfortowe, I. piętro, nadające się dla lekarzy lub biura od 1 lipca. Siudowski, Szopena 19. 2345Ck

ARTYKUŁY kanalizacyjne i sanitarne
Urządzenia kąpielowe poleca tanio
P. Tarrey, Toruń
Tel. 2093 St. Rynek 23
2220

Rowery turystyczne wyścigowe we wielkim wyborze dla PP. urzędników i wojskowych po cenach najniższych oddaje na 12 miesięcznych równych rat. H. Dłubek, mistrz mechanik, Podgórz k. Torunia, ul. Pułaskiego 49 907Ck

Reklamowo! Sprzedajemy tanio!
kuchnie . . od 80.— zł
sypialnie . . „ 280.— „
jadalnie . . „ 480.— „
Zamówienia — najniższe ceny! Sprzedaż Mebli, Toruń, Prosta 5. Spamiętaj 9857C

Już teraz powinno się futro oddać do naprawy. Ceny o 20% niższe. Przefasonowanie, podfarbowanie zrudziałych, praca staranna i fachowa. 2550
Pracownia kuśnierska Toruń, Kopernika 41.

Do wydzierżawienia restauracja w „Hotelu Centralnym" w Chełmnie. Wiadomość w administracji Hotelu. 2602

Zlecenie Nr. 428/VIII. (2589

Przy Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy

wakuje posada

1 laborantki

Zgłosić się mogą kandydatki obznajomione z pracami z zakresu bakteriologii, serologii i badań klinicznych.

Podania z określeniem żądanego wynagrodzenia należy nadsyłać do Wydziału I. Zarządu Miejskiego, ul. Jezuicka nr. 1, w terminie do dnia 22 kwietnia 1937 r.

Do podania należy dołączyć:

1) życiorys,

2) poświadczenie obywatelstwa polskiego,

3) odpisy świadectw.

Zarząd Miejski w Bydgoszczy.

Numer akt: III. Km. 386/37. (2631

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III, Stefan Czarnecki, mający kancelarię w Bydgoszczy ul. Matejki Nr. 8, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 19 kwietnia 1937 r. o godz. 10,30 w Bydgoszczy ul. Magdzińskiego Nr. 9, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Jakóba Bzury, składających się z konfekcji męskiej, oszacowanych na łączną sumę 770 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 31 marca 1937 r.

Komornik: (—) St. Czarnecki.

Zlecenie Nr. 69/VIII/K.

Wielki wybór!
Piękne
jedwabie deseniowe
już nadeszły po bardzo niskich cenach.
M. J. BAGIŃSKI
SKŁAD BŁAWATÓW 2616
TORUŃ, SZEROKA 28

Mieszkanie 2-pokojowe, w nowym domu wynajmę od zaraz. Wiadomość: Toruń, Matejki 48, I. piętro. 2603Ck

Suknie komplety, bluzki, spódniczki, płaszczyki dziecięce sprzedaje tanio. Kowalska, mistrzyni, Król. Jadwigi 9. II. piętro. 2618Ck

Jasnowidz Władzio. Przyjmuje w Toruniu, ostatni dzień, w niedzielę, 18-go kwietnia, Ulica Strumykowa 14 m. 2, front pierwsze piętro. 2617

Maszynę do pisania „Ideal" sprzedam. Oglądać można: Toruń, ul. Mickiewicza 57. (kiosk).

Wesołą masz minkę, Gdy masz pelerynkę Futrzana, wygodna Gdy pogoda chłodna...
Bohuszewiczowa
Toruń, Szeroka 25. 2413C

BYDGOSZCZ

Dwa domy piętrowe na sprzedaż, jeden nowy. Bydgoszcz, Chołoniewskiego 31/7. 2628 B

Pluskwy karaluchy i wszelkie inne robactwo domowe tępimy radykalnie elektrycznym systemem „PAREKS", Bydgoszcz, Gdańska 36, telefon 2106. 2629Bk

GDYNIA

„Runo" Najpoważniejsze biuro matrymonialne. **Gdynia**, lu. Świętojańska 77. 805M

Około 100 morgów nieuprawionej ziemi w powiecie Wejherowskim sprzedam. Wpłata 5.000.— zł. Zgłoszenia kierować pod „Ziemia", Adm. „Gazety Morskiej Ilustr.", Gdynia. 2622Mk

Potrzebny majster do prowadzenia działu maszyn w fabryce beczek na Pomorzu. Wymagana bezwzględna fachowość. Kandydaci z długoletnią praktyką złożą ofertę do „Gazety Morskiej Ilustr." w Gdyni z podaniem dotychczasowej pracy, referencyj i warunków pod „Potrzebny". 2502M

Pracownia trykotaży wykonuje na zamówienia pierwszorzędnej jakości i po cenach przystępnych swetry, pulowery męskie, damskie i dziecięce, skarpetki, pończochy, oraz wszelkie roboty wchodzące w zakres trykotarstwa maszynowego i ręcznego, poza tym nadrabianie stopek i podnaszanie oczek. Poleca się Szan. P. T. Klientom
Pracownia trykotaży
2572 **Brancewicz**
w Gdyni, Świętojańska 132.

Parcela budowlana w Gdyni, blisko hali Targowej do sprzedania. Wiadomość: Dominik Marszałek, Gdynia, Władysława IV nr. 10, telefon 10-24. 2595M

Poszukuję mieszkania 3 do 4-pokojowego, z światłem elektrycznym i ogrodem w pobliżu Gdyni. Zgłoszenia „Gazeta Morska Ilustr." pod 2547M.

Parcela budowlana po 10 zł za m² do sprzedania w działkach leśnych. Zgłoszenia pod „Parcela" do Administracji „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia. 2623Mk

Emerytka obejmie administrację domu lub willi za mieszkanie. Oferty do admin. „Gazety Morskiej Ilustr." pod nr. 1000, Gdynia. 2621Mk

Kilka komfortowych mieszkań, składających się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, wraz z przynależnościami do wynajęcia od zaraz. Wiadomość Dominik Marszałek, Władysława IV., tel. 10-24 lub u dozorcy na miejscu, Mikołaja Reja 7. 2365Mk

Zakład Stolarski W. Kozłowski, Gdynia vis a vis kościoła Serca Jezusowego. Wykonuje terminowo na dogodnych warunkach meble biurowe, urządzenia sklepowe, oraz wszelkie prace wchodzące w zakres stolarstwa 1533M

Okazyjnie jadłodajnię z wyszynkiem piwa i wina, 2 bilardy, sprzedam lub przyjmę spólnika albo spólniczkę. Powód: choroba żony. Fojtuch, Gdynia, Świętojańska 83, m. 3. 2560Mk

GDAŃSK

POLECAMY NASTĘPUJĄCE FIRMY:

DROGERIA jedyna **POLSKA**
Artykuły toaletowe — Farby — Perfumeria.
Foto: Film — Wywoływanie Telefon 22813 — Kopiowanie 2 razy dziennie 16
Zygmunt Buliński Kassub. Markt 1a, przy dworcu (róg Danziger Privat-Actien-Bank).

Narzędzia ogrodnicze oraz wszelkie **artykuły gospodarcze**
Rudolph Mischke
Gdańsk, właśc. Otto Dubke, Langgasse 5. 2884

Eleganckie kapelusze damskie najnowsze modele. Ceny bardzo przystępne.
„Wiener chic"
Gdańsk, Hauster 3. 1350

OWADY tępi pod gwarancją
J. Walaszewski, dezynfektor biegły
Gdańsk, Schüsseldamm 41, telefon 24163. 2784

G. SIEROTZKI, GDAŃSK
Dominikswall 13 — Telefon 24664
Studebaker — Service 1718
SKŁAD OPON i części zapasowych do samochodów
Essex — Chrysler — Whippet.

Rowery — wózki dziecięce, maszyny do szycia oraz części zapasowe i akcesoria dobrze i tanio w f-mie

WALDAU **Karl Waldau**
Gdańsk, Alst. Graben 29/30

Baczność Rodacy! Dobrze i tanio kupuje się w firmie **BEKLEIDUNGS und KREDITHAUS**
Gdańsk, Hundegasse 80, I. p.
Pierwszorzędna konfekcja damska i męska oraz wszelkie **towary białe i wełniane.**
Zakup na najkorzystniejszych warunkach **na raty.** Zamówienia też **na miarę.** Klientela na stałych posadach otrzymuje rabat specjalny. Rodaków zaprasza wł.: ***W. Kiersch.*** 2850

SER TYLŻYCKI
dopóki zapas starczy ½ kg 0.80 zł
polecają 2611
Szwajcarskie Składy Serowarskie
STOLLER ul. Różanna 1. pod Arkadami.
STOLLER ul. Prosta nr. 2.

Celem zapoznania najszerszych warstw publiczności z zaletami i korzyściami, jakie daje używanie gazu do gotowania, urządzamy:

w czwartek, dnia 15 kwietnia br. o godzinie 17-ej i w piątek, dnia 16 kwietnia br. o godzinie 17-ej w czerwonej sali Hali Miejskiej

BEZPŁATNE POKAZY GOTOWANIA I PIECZENIA NA GAZIE.

Mamy zaszczyt prosić W.Panią na taki pokaz wraz z osobami interesującymi się tą sprawą.

Celem tych wykładów, zorganizowanych na wzór zagranicy, jest zaznajomienie publiczności ze sposobem umiejętnego, oszczędnego i higienicznego gotowania na gazie, przewyższającego przez swą czystość, wygodę i higienę, wszelkie inne sposoby gotowania — na węglu, prymusie, maszynkach spirytusowych i t. p.

Czystość, wygoda i higiena oto zalety, które napewno każdej gospodyni, żonie i matce, dbającej o zdrowie swego otoczenia, przemówią do przekonania, gdyż higieniczne przyrządzenie potrawy zapewniają zdrowie, a zdrowie to szczęście i podstawa dobrobytu każdej rodziny. (2598

TCZEW

Służąca z samodzielnym gotowaniem i do wszelkich prac domowych, do bezdzietnego małżeństwa od zaraz lub 1. 5. potrzebna. Szellongowa, Tczew, ul. Dworcowa 34. 2563T

Polecam ze składu wapno budowlane, cement Portlandzki, papę, smołę destylowaną, kredę spławioną, pokost, gwoździe budowlane handlowe dostawa franco dom.
Na zamówienie wagonowe specjalne ceny.
Jan Struczyński Tczew 2599T
Tel. 1484 Tel. 1484

Chiromantka grafolog z Wiednia przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Przyjmuje także w niedziele i święta. Tczew, ul. Szopena 34, parter lewo. 2562T

GDAŃSK

Kompl. sypialka dębowa, jasna z kaukaskiego orzechu, korzystnie na sprzedaż. **T. Sykutera,** Tczew, ul. Podgórna. 2597Gdk

Rzeczpospolita Polska
Województwo Śląskie.

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że

1) elektromonter Alfred Bombka, stanu wolnego, zamieszkały w Gdańsku, ulica Grabengasse 7, syn emerytowanego dozorcy maszynowego Adolfa Bombki i żony jego Apolonii z domu Kania, zamieszkałych w Tarnowskich Górach;

2) niezamężna Stefania Maria Grzesik, bez zawodu, zamieszkała w Łagiewnikach, ulica Krzyżowa 6, córka stolarza Rudolfa Grzesika i żony jego Gertrudy z domu Sonntag, zamieszkałych w Łagiewnikach, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Łagiewnikach i Gazecie Gdańskiej.

Łagiewniki, dnia 12 kwietnia 1937 r.

Urzędnik stanu cywilnego
(—) Salamon. (2627

Na maskaradzie.

— Do diabła i znów uciekł mi gość!

— Ależ, gdzie tam, panie starszy, tutaj siedzę, przecież muszę zaczerpnąć trochę świeżego powietrza!

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.00 zł
Z odnoszeniem do domu	2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.40 zł
Pod opaską	4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 zł

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz Plac Wolności 1, redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u". — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Mieczysław Bagiński, Grudziądz Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Kazimierz Świerzyński
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf" z odpow. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.